Załącznik nr 1
do Uchwały Nr VII / 45 /2015
Rady Powiatu Mieleckiego
z dnia 14 maja 2015 r.

PROGRAM ROZWOJU POD NAZWĄ „STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIELECKIEGO NA LATA 2014-2020”

Opracowanie na zlecenie Starostwa Powiatowego w Mielcu
zrealizowane zostało przez

DCF Consulting Sp. z o.o.

Zespół autorów:
Dr Paweł Kościelecki
Emilia Roman
Sławomir Gadomski

Mielec-Warszawa-Sulejówek 2015

Spis treści

1 Streszczenie ... 3
2 Wprowadzenie ... 5
3 Diagnoza wybranych obszarów tematycznych ... 6
3.1 Ewaluacja obowiązującej Strategii ... 7
3.2 Podstawowe informacje na temat powiatu mieleckiego ... 9
3.3 Zewnętrzne wyzwania rozwojowe powiatu mieleckiego ... 11
3.4 Diagnoza obszaru *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* ... 12
3.5 Diagnoza obszaru *Kapitał ludzki i społeczny* ... 17
3.6 Diagnoza obszaru *Infrastruktura* ... 21
3.7 Diagnoza obszaru *Środowisko naturalne i kulturowe* ... 24
3.8 Współpraca administracji powiatu z podmiotami zewnętrznymi ... 27
3.9 Analiza środowiska zewnętrznego dla Powiatu Mieleckiego ... 30
4 Wybory strategiczne dla poszczególnych obszarów ... 33
4.1 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka* ... 33
4.2 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Kapitał ludzki i społeczny* ... 34
4.3 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Infrastruktura* ... 35
4.4 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Środowisko naturalne i kulturowe* ... 36
5 Cele i działania ... 37
5. 1 Obszar tematyczny *Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka* ... 38
5.1.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe ... 38
5.1.2 Opis działań ... 39
5.2 Obszar tematyczny *Kapitał ludzki i społeczny* ... 41
5.2. 1 Cel strategiczny i cele szczegółowe ... 41
5.2.2 Opis działań ... 41
5.3 Obszar tematyczny *Infrastruktura* ... 44
5.3.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe ... 44
5.3.2 Opis działań ... 45
5.4 Obszar tematyczny *Środowisko naturalne i kulturowe* ... 46
5.4.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe ... 46
5.4.2 Opis działań ... 47
5.5. Analiza spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi ... 49
6 Zarządzanie strategią i jej monitoring ... 69
6.1 Procedury monitoringu i ewaluacji strategii ... 69
6.1.1 Cel wprowadzenia procedury ... 69
6.1.2 Opis elementów procedury ... 69

6.2 Procedura zmian w Strategii 70
6.2.1 Cel wprowadzenia procedury 70
6.2.2 Opis elementów procedury 70
6.3 Wskaźniki osiągania celów Strategii 72
7. Plan finansowy programu rozwoju pn. Stratega Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014 – 2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko 74

1 Streszczenie wykonawcze

1. Niniejszy dokument powstał na zlecenie Powiatu Mieleckiego. Stanowi projekt Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

2. Strategia dotyczy czterech obszarów tematycznych:

I. *Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka*

II. *Kapitał ludzki i społeczny*

III. *Infrastruktura*

IV. *Środowisko naturalne i kulturowe*

Dla każdego ze wzmiankowanych obszarów został sformułowany jeden cel strategiczny.

3. Każdy ze wspomnianych obszarów tematycznych został podzielony na podobszary, które stały się podstawą do sformułowania celów szczegółowych.

4. W ramach tworzenia dokumentu przeprowadzono analizę pozycji powiatu mieleckiego w środowisku zewnętrznym, jak i stanu wewnątrz powiatu we wspomnianych czterech obszarach tematycznych.

5. Z diagnozy wynika, iż mimo relatywnej niewielkiej powierzchni, powiat mielecki jest ważnym z punktu widzenia regionu obszarem koncentracji ludności. Wynika to z pełnienia przez Mielec i powiat mielecki ważnych funkcji gospodarczych i ekonomicznych oraz społecznych w północno-zachodniej części województwa. Mielec jest największym i najważniejszym ośrodkiem przemysłowym na terenie Podkarpacia. To rzutuje w znacznym stopniu na strategiczne kierunki rozwoju powiatu.

6. W dokumencie dokonano także analizy, w jaki sposób definiowana jest pozycja powiatu mieleckiego w ogólnokrajowych dokumentach planistycznych i strategicznych. Jest ona w nich mocno zredukowana, jak na realne możliwości, tkwiące w Mieleckiem. W 2030 r. Powiat mielecki ma być obszarem ważnym jedynie na poziomie regionalnym, funkcjonalnie powiązanym z Rzeszowem. Jest to istotne wyzwanie dla władz powiatowych oraz partnerów, mogących wspierać działania władz samorządowych w realizacji działań i osiągania celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

7. W trakcie tworzenia strategii dokonano analiz TOWS/SWOT dla każdego ze zidentyfikowanych obszarów tematycznych. Wyniki są następujące:

I. dla obszaru tematycznego *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* wspomniana analiza wykazała, iż w pierwszej kolejności należy wykorzystywać mocne strony powiatu oraz szanse, jakie pojawiają się w otoczeniu (strategia agresywna),

II. dla obszaru tematycznego *Kapitał ludzki i społeczny* analiza wykazała równoważne znaczenie wszystkich elementów SWOT dla wyborów strategicznych dla powiatu (równoważne znaczenie strategii agresywnej ze strategią defensywną),

III. dla obszaru *Infrastruktura* analiza wskazała, iż cele oraz działania powinny być skoncentrowane na wykorzystaniu mocnych stron powiatu mieleckiego, walce ze słabymi stronami oraz reagowaniu na potencjalne zagrożenia, idące z zewnątrz (strategia agresywna z elementami strategii defensywnej).

IV. dla obszaru tematycznego *Środowisko naturalne i kulturowe* analiza wykazała, iż w pierwszej kolejności należy skoncentrować się na słabych stronach powiatu oraz na zagrożeniach (strategia defensywna), zaś w drugiej kolejności dopiero na mocnych stronach i szansach, tkwiących w otoczeniu powiatu.

8. W trakcie prac nad strategią Komitet Sterujący Strategią oraz wykonawcy zdefiniowali następujące cele strategiczne i szczegółowe:

Cel strategiczny	Cele szczegółowe
1. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu	1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki
	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki
	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu
	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych
	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej
3. Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu
	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej
4.Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych
	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych

9. Dla każdego z celów szczegółowych przypisano działania, które mają pomóc w przyczynianiu się do ich realizacji. Wskazano także podmioty odpowiedzialne za realizację każdego z zadań lub typów projektów w ramach działania, a także partnerów, którzy będą lub powinni być zaangażowani w ich realizację.

10. W strategii dokonano także analizy spójności celów strategicznych i celów szczegółowych z celami różnych dokumentów strategicznych poprzez matryce przystawalności. Pokazano w nich pełną spójność celów Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020 z celami i priorytetami dokumentów strategicznych na poziomie wspólnotowym, krajowym oraz z nową strategią rozwoju województwa podkarpackiego. Każdy z celów szczegółowych niniejszej strategii i zaproponowane w ich ramach działania będą przyczyniać się do osiągania przynajmniej jednego z celów lub priorytetów obowiązujących strategii UE, polskich i jest w pełni zgodna ze strategią regionalną do roku 2020.

11. W ostatniej części dokumentu opisano procedury zatwierdzania zmian w strategii oraz monitorowania i ewaluacji jej wdrażania. Zaproponowano także zestawienie wskaźników, ilustrujących stopień osiągania celów strategii.

2 Wprowadzenie

Niniejszy dokument powstał w okresie od lutego do października 2013 r. Jego sporządzenie obejmowało cztery zasadnicze etapy.

W pierwszym z nich wykonawca dokumentu oraz Starostwo Powiatowe w Mielcu dokonało wyboru obszarów tematycznych, które będą przedmiotem Strategii. Ów wybór był zdeterminowany identyfikacją kluczowych pól strategicznych, dokonanych na poziomie UE. Strategie, dokumenty planistyczne oraz akty prawne dotyczące polityk wspólnotowych, zwłaszcza Polityki Spójności stanowić będą także istotny punkt odniesienia dla dokumentów krajowych i regionalnych. Tym samym przyjęta metoda powinna przyczynić się do spójności pionowej celów i sposobów działania, opisanych w strategiach wspólnotowych, poprzez dokumenty programowe i strategiczne Polski, nową strategię dla woj. podkarpackiego po Strategię Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

Wspomniane obszary tematyczne zostały zweryfikowane oraz uzupełnione o tak zwane podobszary w końcu lutego 2013 r. Na tej podstawie od marca do końca czerwca 2013 r. przygotowano diagnozę czterech kluczowych obszarów tematycznych, zwieńczonych analizami SWOT.

W drugim etapie pracy nad strategią dokonano analizy TOWS/SWOT, które pozwoliły na zdefiniowanie celów w każdym z owych obszarów oraz stworzenie listy działań, niezbędnych do realizowania wybranej opcji strategicznej. Etap ten został także zwieńczony analizą 5 sił Portera (zmodyfikowanej specjalnie dla jednostki samorządu terytorialnego), a także identyfikacji kręgów przestrzennych, w których znajduje się Powiat Mielecki oraz wpływu poszczególnych kręgów na poszczególne sektory tematyczne, a w konsekwencji udział podmiotów ze wspomnianych kręgów na poszczególne cele strategiczne i szczegółowe. Drugi etap prac pozwolił na określenie rodzaju kierunków działań, jakie w ramach poszczególnych obszarów tematycznych powinno podjąć Starostwo Powiatowe, aby osiągnąć wpisane w dokumencie cele (lipiec 2013 r.)

W trzecim etapie prac zidentyfikowano szczegółowo przedsięwzięcia oraz rodzaje projektów w ramach działań: określono zasadniczą część wykonawczą Strategii a także dokonano analizy oraz wyboru partnerów dla Starostwa Powiatowego, którzy powinni być zaproszeni i zaangażowani do realizacji poszczególnych działań w ramach ustalonych celów Strategii (sierpień 2013 r.).

W ostatnim, czwartym etapie, zbadano komplementarność proponowanych i ustalonych celów strategicznych i szczegółowych Strategii z celami/priorytetami dokumentów strategicznych na poziomie wspólnotowym UE, krajowym oraz ze Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020. Ustalono zasady monitorowania i ewaluacji działań, a także opracowano procedury, jakie towarzyszą realizacji zapisów, zawartych w dokumencie, w tym także przeglądu i zmian w Strategii (wrzesień-październik 2013 r.).

3 Diagnoza wybranych obszarów tematycznych

W pierwszym etapie ustalono obszary tematyczne, które będą przedmiotem Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020. Wstępne propozycje zostały zweryfikowane w wyniku przeprowadzonych warsztatów w dniu 27 lutego 2013 r. oraz skorygowane później przez członków Komitetu Sterującego Strategią (do końca marca 2013 r. oraz na spotkaniu pod koniec lipca 2013 r.).

Wspomniane obszary wraz z podobszarami, ustalonymi przez Komitet Sterujący Strategią prezentuje niniejsza tabela (ryc. 1).

Rysunek 1 Obszary i podobszary strategiczne, wybrane dla Strategii. Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów w dniu 27 lutego 2013 r.

OBSZAR TEMATYCZNY I *Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka*	
Podobszar I.1	Rozwój badań i innowacji w centrach B+R oraz ośrodkach naukowych, mających swoje siedziby lub działających na obszarze powiatu
Podobszar I.2	Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, centrami B+R i ośrodkami naukowymi, mającymi swoje siedziby lub działającymi na obszarze powiatu
Podobszar I.3	Wspieranie rozwoju istniejących Inkubatorów Nowych Technologii In-TECH 1 i In-TECH 2, Parków Przemysłowych, Stref Aktywności Gospodarczej, instytucji otoczenia biznesu oraz publicznych służb zatrudnienia. Wsparcie samozatrudnienia, tworzenia mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw. Wyznaczenie i przygotowanie gruntów pod inwestycje
Podobszar I.4	Stwarzanie warunków rozwoju intensywnego, wydajnego rolnictwa, w tym podejmowanie inicjatyw przywrócenia funkcji gruntów do celów rolniczych, ich zalesiania i scalania gruntów rolnych.
OBSZAR TEMATYCZNY II *Kapitał ludzki i społeczny*	
Podobszar II. 1	Rozwój infrastruktury instytucji publicznych powiatu w sektorze rynku pracy oświaty, edukacji, sportu, zdrowia, kultury oraz ekonomii społecznej, pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz pieczy zastępczej (działania inwestycyjne)
Podobszar II. 2	Rozwój inicjatyw na rzecz zatrudnienia, równości szans (w tym płci i niepełnosprawności), rozwój programów ekonomii społecznej oraz integracja i rozwój oświaty, edukacji i sportu oraz rozwój programów z zakresu promocji zatrudnienia, pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz pieczy zastępczej (działania miękkie)
OBSZAR TEMATYCZNY III *Infrastruktura*	
Podobszar III.1	Rozwój infrastruktury drogowej na terenie powiatu
Podobszar III.2	Rozwój infrastruktury kolejowej i lotniczej oraz połączeń pasażerskich i towarowych z i do obszaru powiatu
Podobszar III.3	Rozwój szerokopasmowych sieci internetowych na terenie powiatu

Podobszar III. 4	Rozwój sieci przesyłowej gazu i prądu na potrzeby mieszkańców oraz przedsiębiorstw, działających i mających siedzibę na obszarze powiatu
OBSZAR TEMATYCZNY IV *Środowisko naturalne i kulturowe*	
Podobszar IV.1	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturach publicznych, włącznie z budynkami publicznymi i w sektorze mieszkaniowym oraz wśród małych i średnich przedsiębiorstw na terenie powiatu
Podobszar IV. 2	Rozwój systemów zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej na obszarze powiatu w trakcie klęsk żywiołowych i zagrożeń oraz inwestycji, związanych z minimalizowaniem strat i/lub zapobieganiem klęskom żywiołowym
Podobszar IV. 3	Promocja i ochrona zabytków dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, w tym podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju turystyki (działania publiczne)
Podobszar IV. 4	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej, ochrona i rewitalizacja gleby oraz przestrzeganie właściwego prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej na obszarach NATURA 2000

3.1 Ewaluacja obowiązującej Strategii

Celem zasadniczym ewaluacji, zawartej w niniejszym podrozdziale jest przegląd obowiązującej do końca 2013 r. Strategii dla powiatu mieleckiego, a także próba dokonania oceny osiągnięcia jej celów. W chwili sporządzania niniejszego dokumentu obowiązuje *Strategia oraz Zmodyfikowany Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Mieleckiego na rok 2006 oraz na lata 2007-2013*, przyjęta w grudniu 2005 r. i aktualizowana w roku 2010.

W obecnie obowiązującej Strategii zaliczono pięć celów długookresowych:

A. Wzmocnienie potencjału rozwojowego powiatu,

B. Rozwój infrastruktury technicznej,

C. Ochrona środowiska,

D. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna,

E. Rozwój zasobów ludzkich i budowa kapitału społecznego.

Cele długookresowe zostały podzielone na cele strategiczne. Układ celów długookresowych i odpowiadającym im celom strategicznym zostały pokazane w tabeli na rycinie 2.

Rysunek 2 Cele długookresowe i cele strategiczne obecnie funkcjonującej Strategii. Źródło: *Strategia oraz Zmodyfikowany Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Mieleckiego na rok 2006 oraz na lata 2007-2013*

Cele długoterminowe	Cele strategiczne
A Wzmocnienie potencjału rozwojowego powiatu	Maksymalne wykorzystanie potencjału ekonomiczno-społecznego dla potrzeb rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich powiatu
	Tworzyć warunki do napływu inwestycji polskich

Cele długoterminowe	Cele strategiczne
	i zagranicznych do obszarów przemysłowych powiatu
	Promocja powiatu jako atrakcyjnego miejsca działalności gospodarczej i przyjaznego otoczenia biznesowego
B. Rozwój infrastruktury technicznej.	Rozwinięta infrastruktura, komunikacyjna: kołowa, kolejowa i lotnicza
	Zmodernizowana sieć dróg , gminnych, powiatowych , wojewódzkich i krajowych w tym prowadzących do sąsiednich miast na kierunkach wschód- zachód i północ-południe
	Zmodernizowana sieć mostów na rzekach Wisłoka i Wisła;
	Obszary wiejskie wyposażone w podstawową infrastrukturę: kanalizacyjną, gazową wodociągową, telefoniczną
	Poprawna infrastruktura techniczna bazy edukacyjnej i ochrony zdrowia
C. Ochrona środowiska.	Funkcjonujący system prewencji powodziowej, zagospodarowane i zabezpieczone przeciwpowodziowo zlewnie rzek powiatu
	Program ochrony środowiska i gospodarki odpadami (jako oddzielny, wymagany prawem, dokument planistyczny),
	Wody powierzchniowe w odpowiednich klasach czystości
	Zanieczyszczenie powietrza poniżej norm unijnych
	Parki krajobrazowe i zagospodarowane nieużytki rolne
	Rolnictwo ekologiczne
D. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	Dobrze zorganizowana i wyposażona opieka medyczna dla wspólnoty mieszkańców z możliwością świadczenia usług specjalistycznych dla grup klientów spoza powiatu i województwa
	Dobrze zorganizowana sieć opieki społecznej dla mieszkańców wspólnoty
E. Rozwój zasobów ludzkich i budowa kapitału społecznego.	Rozwinięta baza (techniczna, edukacyjna, programowa) szkolnictwa średniego, specjalistycznego i wyższego, kształcąca specjalistów dla potrzeb realizacji rozwoju społ. – gosp. powiatu
	Społeczność lokalna cechująca się wysokim poziomem wiedzy i świadomości proekologicznej
	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, cechującego się wysoką aktywnością społeczną
	Obniżanie poziomu bezrobocia w powiecie
	Zachowanie tożsamości kulturowej społeczności lokalnej
	Rozbudowa infrastruktury instytucjonalnej

Do każdego z celów strategicznych dopisano kierunki działań (część wykonawczą), za wyjątkiem celu długoterminowego B i C, dla których wspomniane kierunki działań przypisano ogólnie do wszystkich celów.

Analiza wykazała, iż sformułowane na okres 2007-2013 cele długoterminowe zawierają w sobie faktyczne nazwy sektorów i trudno przez to zdefiniować tu stan docelowy, jaki ma być osiągnięty na koniec 2013 r. Podobnie jest z celami strategicznymi. Część z nich została sformułowana tak, iż oznaczają one faktyczne działania, a nie cele (np. *Rozbudowa infrastruktury instytucjonalnej*, *Promocja powiatu jako atrakcyjnego miejsca działalności gospodarczej i przyjaznego otoczenia biznesowego*), pewne hasła (*Parki krajobrazowe i zagospodarowane nieużytki rolne, rolnictwo ekologiczne*).

Niektóre cele strategiczne są opisane tak, iż ocena stopnia ich realizacji jest niemożliwa, bowiem zastosowane w nich przymiotniki i określenia (takie jak: poprawna, odpowiednia, zmodernizowana, dobrze zorganizowana) uniemożliwia ocenę, na ile cele te zostały zrealizowane. Jest to spowodowane brakiem obiektywnych kryteriów, które pozwoliłyby określić na ile stan infrastruktury powiatu, sytuacji gospodarczej i społecznej powiatu wypełnia już owe określenia. Na przykład: nie można stwierdzić, na ile *dobrze zorganizowana sieć opieki społecznej dla mieszkańców wspólnoty* spełnia kryterium *dobrze* i co ono faktycznie oznacza.

Stwierdzone w trakcie analizy pewne zaburzenia logiki interwencji strategicznej (brak spełnienia przez brzmienia celów podstawowych kryteriów bycia celem, zapisywanie jako cele działań w ramach strategii) bardzo utrudniają rzetelną ocenę stopnia realizacji obowiązującej Strategii. Do tego dochodzi brak wskaźników, które pozwoliłyby ilustrować stan realizacji poszczególnych celów. To także bardzo utrudnia, lub wręcz uniemożliwia ocenę, na ile poszczególne cele zostały osiągnięte. Wynika to z braku wartości bazowych, pokazujących stan wyjściowy oraz wartości docelowych na rok 2013.

3.2 Podstawowe informacje na temat powiatu mieleckiego

Powiat mielecki jest jednostką administracyjną, utworzoną w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Mielec. Położony jest w Kotlinie Sandomierskiej, w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego. Północno-zachodni odcinek granicy powiatu wyznacza Wisła, za którą leży powiat staszowski (województwo świętokrzyskie), a od południowo-zachodniej granicy sąsiadem jest powiat dąbrowski z województwa małopolskiego (ryc. 3).

W województwie podkarpackim sąsiadami powiatu są: od południa powiaty dębicki i ropczycko-sędziszowski, od wschodu powiaty kolbuszowski i tarnobrzeski.

Powierzchnia powiatu to 880,50 km². Stanowi to 4,9 % powierzchni całego województwa (9 miejsce na 21 powiatów ziemskich oraz na tym samym miejscu wśród wszystkich powiatów ziemskich i miastach na prawach powiatu łącznie). Liczba ludności w 2012 r. wynosiła 136 179 mieszkańców, co stanowi 6,4 % ludności całego województwa, zaś liczba ludności w powiecie sytuuje go na 2 miejscu spośród powiatów ziemskich oraz na 3 miejscu spośród powiatów ziemskich i miastach na prawach powiatu łącznie, po Rzeszowie oraz powiecie rzeszowskim ziemskim. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 154,66 mieszkańców na km². Sytuuje to powiat na 2 miejscu wśród podkarpackich powiatów ziemskich (po powiecie łańcuckim) i na 5 miejscu

wśród powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu (po Rzeszowie, Przemyślu, Krośnie i wspomnianym powiecie łańcuckim).

Oznacza to, iż mimo relatywnie niewielkiej powierzchni, powiat mielecki jest ważnym z punktu widzenia regionu obszarem koncentracji ludności. Wynika to z pełnienia przez Mielec i powiat mielecki ważnych funkcji gospodarczych i ekonomicznych oraz społecznych w tej części województwa. Mielec jest największym i najważniejszym ośrodkiem przemysłowym na terenie Podkarpacia.

Rysunek 3 Mapa powiatu mieleckiego. Źródło: www.powiat-mielecki.pl

Warto przy tym wskazać, iż przeważająca część ludności powiatu zamieszkuje w samym Mielcu. Jego powierzchnia stanowi 5,3 % powierzchni powiatu (47 km²), natomiast liczba ludności wynosiła na koniec 2012 r. 61 238 osób, co stanowi 44,9 % ludności powiatu.

Struktura osadnicza powiatu wykazuje typowo monocentryczną strukturę: czyli istnienie jednego, ośrodka wzrostu. Taka struktura jest charakterystyczna dla większości powiatów ziemskich w regionie. **To, co wyróżnia Powiat Mielecki to fakt, iż ów ośrodek wzrostu koncentruje w sobie bardzo wysoki odsetek ludności powiatu. Co jeszcze odróżnia powiat od większości powiatów w regionie to fakt, iż stolica powiatu jest samoistnym istotnym miejscem koncentracji rozwijającego się przemysłu i towarzyszących im usług** (o czym mowa jeszcze w kolejnych podrozdziałach). W bezpośrednim sąsiedztwie Mielca występują podobne monocentryczne powiaty, takie jak Dębica, jednak ich skala oddziaływania w sensie przestrzennym i potencjału ludnościowego jest mniejsza. Mielec stanowi także silny, wyodrębniający się i autonomiczny ośrodek w porównaniu z wyraźnym policentrycznym układem osadniczym na północy województwa, który stanowią: Tarnobrzeg, Stalowa Wola i Nisko na Podkarpaciu oraz dodatkowo Sandomierz w województwie świętokrzyskim wraz z Nową Dębą. Aspiruje ona do dołączenia się do tego układu, lecz jeszcze ma podrzędną w nim rolę.

3.3 Zewnętrzne wyzwania rozwojowe powiatu mieleckiego

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu mieleckiego determinuje położenie powiatu w województwie podkarpackim, położenie względem powiatu kluczowych szlaków komunikacyjnych oraz najważniejszych pasów osadniczych i rozwojowych.

Wedle Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030, która obowiązuje od 2012 r. oraz aktualnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Mielec i jego zaplecze w postaci otaczających gmin ma stanowić zewnętrzny pas osadniczy, stanowiący wewnątrz regionu swoisty „pierścień" wokół Rzeszowa, zlokalizowany od 55 do 70 km od stolicy województwa. Jest to o tyle sytuacja korzystna, iż Województwo Podkarpackie, jak żadne inne w Polsce (poza Ziemią Łódzką i Ziemią Opolską) ma stolicę w ścisłym centrum, a ukształtowana już sieć osadnicza układa się we wspomniany funkcjonalny „pierścień" (ryc. 4).

Rysunek 4 Mielec i powiat mielecki na tle pasów osadniczych i kluczowych kierunków rozwojowych województwa podkarpackiego. Opracowanie własne na podstawie KPZK 2030.

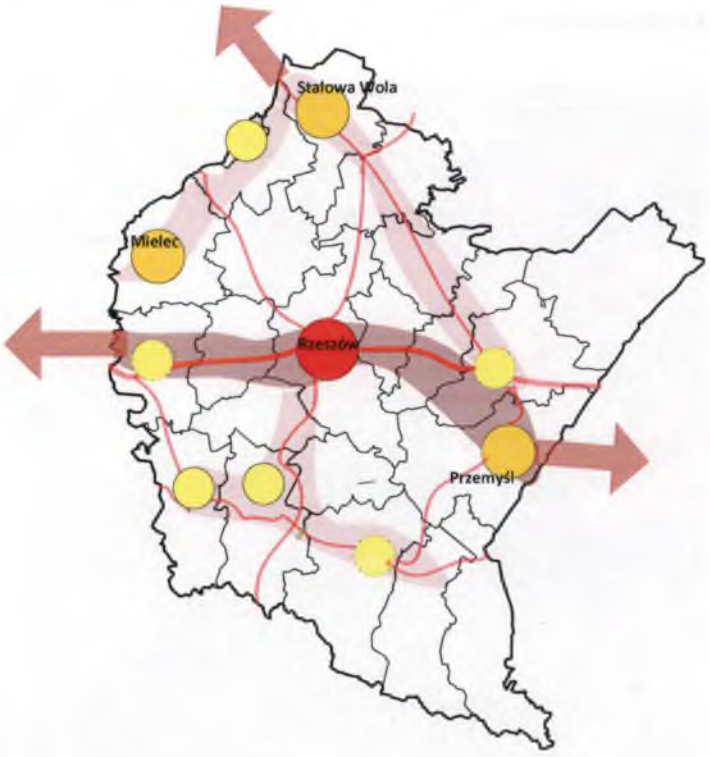

Czynnikiem znacznie zniekształcającym ów modelowy układ jest fakt, iż we wspomnianej Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030 położono nacisk na rozwój osadnictwa, a tym samym ośrodków wzrostu społeczno-gospodarczego w układzie horyzontalnym, w pasie autostrady A4, na osi wschód-zachód. Natomiast pasy osadnicze na osi północ- południe oraz układające się we wspomniany wcześniej „pierścień osadniczy" mają drugorzędny charakter, bądź nie są w ogóle brane pod uwagę w procesie rozwojowym. We wspominanym dokumencie podkreślono powiązania funkcjonalne między Krakowem a Lwowem, stanowiące kontynuację i rozwój korytarza transgranicznego, wiodącego z głębi Niemiec, poprzez Polskę na Ukrainę w kierunku Kijowa, wzdłuż historycznego tak zwanego „szlaku kijowskiego". W koncepcji tej Rzeszów ma być jedynie pewnym ośrodkiem pośrednim,

zaś Mielec i jego bezpośrednie zaplecze pozostaje ośrodkiem pobocznym. Oba dokumenty wskazują wyraźnie, iż zasadniczymi kierunkami rozwoju regionu pozostaje wspomniana linia wschód-zachód oraz wtórnie powiązania osadniczno-komunikacyjne północnej części województwa z centrum kraju.

W konsekwencji, pozycja powiatu mieleckiego we wspomnianej już *Koncepcji....* jest mocno zredukowana, jak na jego realne możliwości. W 2030 r. powiat ma być obszarem ważnym jedynie na poziomie regionalnym, funkcjonalnie powiązanym z Rzeszowem (ryc. 5). **Jest to istotne wyzwanie dla władz powiatu oraz partnerów, mogących wspierać działania władz samorządowych w realizacji działań i osiągania celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020**

Istotną rolę mogą odegrać działania prowadzone przez Zarząd Województwa zmierzające do ujęcia w przyszłych planach budowy bezpośredniego połączenia Podkarpacia z Warszawą jako centrum administracyjnym kraju za pomocą drogi ekspresowej S-9, która biegłaby od węzła autostradowego Rzeszów Zachód przez powiat kolbuszowski, mielecki w kierunku Starachowic i Radomia. Takie połączenie pozwoliłoby m.in. skomunikować dwie prężnie funkcjonujące strefy ekonomiczne.

Rysunek 5 Siła grawitacji i ciążeń województwa podkarpackiego. Za: *KPZK 2030. mapa 1 diagnostyczna*

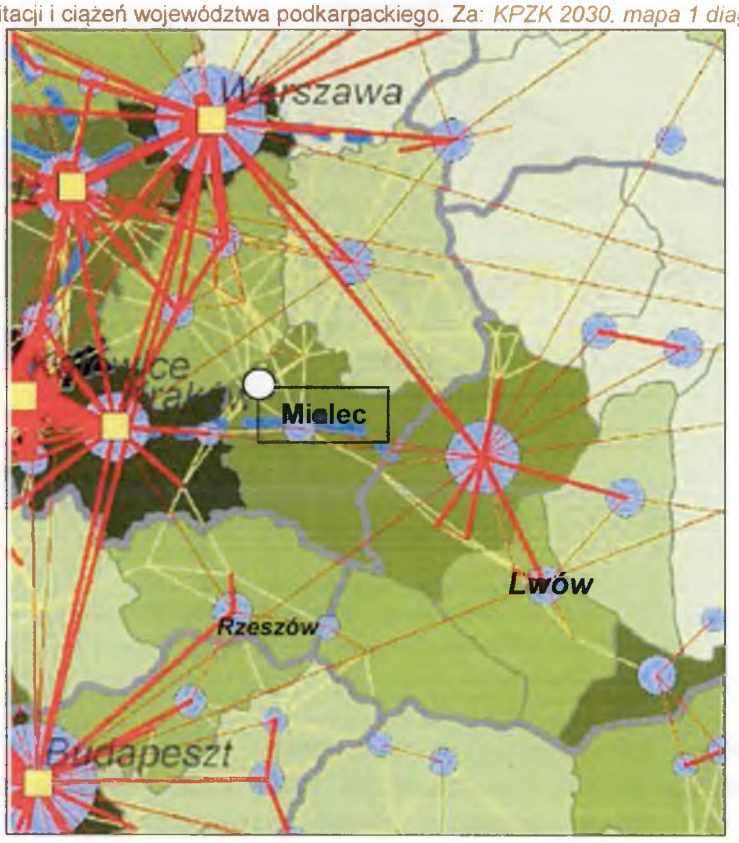

3.4 Diagnoza obszaru Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka

Jednym z kluczowych czynników, determinujących rozwój obszaru powiatu mieleckiego w przeszłości (od 1937 r.), obecnie, a także w teraźniejszości jest jego przemysłowo-rolniczy charakter oraz rozwój handlu i usług, towarzyszący tym dwóm kluczowym funkcjom gospodarczym.

W niniejszym podrozdziale skoncentrujemy się na kwestiach rozwoju konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, przy czym dotyczy to przede wszystkim przemysłu lotniczego i elektromechanicznego, stanowiącego główny profil firm produkcyjnych na terenie powiatu oraz jego zaplecza.

Do mocnych stron powiatu mieleckiego w tym zakresie zaliczyć trzeba **bardzo ważne tradycje przemysłu lotniczego**. Tu zostały ulokowane największe zakłady lotnicze w Polsce: **Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. (PZL Mielec),** powstałe w 1938 roku jako Zakład Nr 2 Państwowych Zakładów Lotniczych, w 1999 roku w wyniku restrukturyzacji stały się niezależnym podmiotem gospodarczym. Od 2007 r. jest to spółka zależna amerykańskiego Sikorsky Aircraft Corporation. Dziś w zakładach produkuje się samoloty: PZL M18 Dromader (samolot rolniczy), PZL M26 Iskierka (samolot szkoleniowy) oraz PZL M28 Skytruck i PZL M28B Bryza, które są modyfikacjami radzieckiego samolotu pasażersko-transportowego An-28. Zakłady mogą się poszczycić także produkcją kadłubów, belek ogonowych i podwieszeń oraz montażem końcowym śmigłowców bojowych S-70i Black Hawk oraz produkcją kabin dla śmigłowców UH-60M. Rodzaj wykonywanej działalności stanowi także o słabych stronach gospodarki powiatu w omawianym sektorze, potwierdzone w dokumentach strategicznych, dotyczących „Doliny Lotniczej"[1] . Za słabe strony w diagnozie ośrodków przemysłowych, związanych z przemysłem lotniczym i elektromaszynowym, co także dotyczy przemysłu na terenie powiatu zaliczono - koncentrację na kooperacji przy relatywnie małej produkcji własnej, silne zróżnicowanie infrastruktury przemysłowej i badawczo-rozwojowej, brak zaplecza B+R dla małych i średnich firm oraz wykorzystywanie zaplecza badawczego do bieżącej produkcji, a nie wytwarzania zupełnie innowacyjnych i nowych rozwiązań[2].

Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC jest kolejnym kluczowym elementem na mapie gospodarczej powiatu. SSE EURO-PARK MIELEC jest najstarszą specjalną strefą ekonomiczną w Polsce. Została założona w 1995 r. i od początku swego istnienia zarządzana jest przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. Obejmuje obszar 1246 ha, w tym w samym Mielcu 605 ha. Na terenie podstrefy Mielec działa 86 firm. Kluczowe przedsiębiorstwa w podstrefie to wspomniane już PZL Mielec (Sikorsky Aircraft Cooperation), a także między innymi Kirchhoff Polska sp. z o.o., YASA Motors Poland Sp. z o.o, LEAR Corporation Poland (branża motoryzacyjna), BURY sp z. o.o. (branża telekomunikacyjna), Kronospan Mielec sp z. o.o., BRW sp z.o.o. (branża meblarska) oraz Husqvarna Poland (narzędzia i elektrotechnika). Łącznie cała strefa zatrudnia 20 229 osób, z czego podstrefa mielecka 15 665 osób. Ponadto Strefa wykreowała zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, powstało wiele nowych firm w Mielcu, a więc i nowych dodatkowych miejsc pracy. Nastąpił wzrost obrotów firm budowlanych i wzrost wielkości sprzedaży materiałów budowlanych. W sposób widoczny zwiększyło się zapotrzebowanie na takie usługi, jak: transportowe, łączności, kurierskie, ochrony (agencje ochrony mienia obsługujące głównie firmy w strefie zatrudniają ok. 300 osób), szkoleniowe (w wyniku zapotrzebowania firm strefowych powstało m.in. Regionalne Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania oraz Wyższa Szkoła Gospodarki i Zarządzania w Krakowie, Zamiejscowy Wydział Ekonomii w Mielcu), informatyczne (nastąpił pięciokrotny wzrost liczby oferentów na rynku: sprzętu komputerowego, oprogramowania, sprzętu kserograficznego, faksów, central telefonicznych, kas fiskalnych), gastronomiczne (catering) i hotelarskie.

---

[1] *Strategiczny Program Badawczy Polskiego Lotnictwa*, Polska Platforma Technologiczna Lotnictwa, 2007 r., (dokument dostępny w obiegu publicznym w wersji z maja 2010 r).
[2] Tamże, passim.

Mocną stroną obszaru powiatu jest istnienie dla kluczowych firm zaplecza ośrodków uniwersyteckich i szkolnictwa wyższego. Poza wspominaną już Wyższą Szkołą Gospodarki i Zarządzania na terenie powiatu funkcjonuje Wydział Inżynierii Wytwarzania Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, który będzie kształcił na studiach stacjonarnych od roku akademickiego 2015/2016. Wydział został utworzony w 2015 roku po przekształceniu Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego AGH w Mielcu, który realizował swoją misję dydaktyczną od 2009 roku. Takie zmiany znacząco zmienią możliwości i perspektywy edukacyjne w zakresie nauk technicznych w Mielcu, co stanowi szansę dla rozwoju powiatu. Do bardzo ważnych mocnych stron powiatu należy zaliczyć uruchomienie **Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania – Powiat Mielecki**, dostępnego dla młodzieży szkół zawodowych oraz studentów AGH, zlokalizowanego w SSE, a składającego się z sal dydaktycznych oraz dziesięciu nowoczesnych laboratoriów: Komputerowego wspomagania projektowania i wytwarzania CAD/CAM, Nauki programowania i symulacji pracy obrabiarek sterownych numerycznie, Nowoczesnych obrabiarek skrawających, Nowoczesnych technik wytwarzania na obrabiarkach sterowanych numerycznie, Nowych metod spawania, zgrzewania i cięcia metali, Metrologii wspomaganej komputerowo, Nowoczesnych technologii montażu konstrukcji lotniczych i blacharskich, Badań nieniszczących, Mechatroniki oraz Nowoczesnych metod „Lean Manufacturing".

Mocną stroną powiatu w zakresie rozwoju współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, centrami B+R i ośrodkami naukowymi, mającymi swoje siedziby lub działającymi na obszarze powiatu są instytucje otoczenia biznesu. Wśród nich wyróżnia się działalność Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Mieleckiego Parku Przemysłowego oraz nowo założonych Inkubatorów Nowych Technologii. Należą do nich **In-TECH 1** na terenie SSE w Mielcu, powstały w oparciu o obiekty zlikwidowanego Inkubatora Przedsiębiorczości IN-MARR, funkcjonującego już od 1992 roku. In-TECH 1 jest zlokalizowany w czterech budynkach o łącznej powierzchni 14 tys. m^2. Świadczone są w nim usługi z zakresu wynajmu lokali użytkowych, a od II połowy 2013 r. będzie możliwość prowadzenia badań w nowoczesnym Laboratorium Pomiarowym i Prototypowni. W IN-TECH 1 działają obecnie 33 firmy. Drugim z inkubatorów jest **In-TECH 2,** zlokalizowany w budynku po szkole zawodowej, o łącznej powierzchni 4 062 m^2.

Bardzo mocną stroną powiatu jest aktywność gospodarcza mieszkańców i samo zatrudnienie. W 2012 r. na terenie powiatu mieleckiego było 7555 mikro i małych firm (wskaźnik liczby firm przypadających na liczbę mieszkańców powiatu wyniósł 0,25 przy wartości tego wskaźnika dla całego województwa 0,055).

Obszary wiejskie powiatu mieleckiego charakteryzują się dość bogatym zestawem produktów rolnych upraw i hodowli. W uprawach dominują zboża oraz rośliny okopowe (gminy Czermin, Gawłuszowice, Mielec, Padew Narodowa, Przecław, Tuszów Narodowy), rzadziej kukurydza, rośliny strączkowe i warzywa oraz nasiona kwiatów (gmina Borowa), a także hodowla drobiu oraz w mniejszym stopniu bydła i trzody chlewnej (gmina Czermin, Gawłuszowice, Mielec, Przecław, Radomyśl Wielki, Tuszów Narodowy, Wadowice Górne). Padew Narodowa jest subregionalnym ośrodkiem uprawy ziemniaków. Gleby na obszarze powiatu są dość zróżnicowane i dają różne warunki do uprawy i hodowli[3]. Według GUS

[3] Na terenie powiatu przeważają gleby hydrogeniczne w dolinach rzek Wisły i Wisłoki, gleby bielicowe wytworzone z piasków słabogliniastych (płaskowyż tarnowski) oraz gleby brunatne wytworzone z glin zwałowych. Pomimo stosunkowo niewielkiego obszaru powiatu zróżnicowanie gleb jest znaczne. Zasadniczo można wydzielić gleby:

i Powszechnego Spisu Rolnego w gospodarstwach indywidualnych prowadzących działalność rolniczą jedynie 2, 95 ha zakwalifikowano jako użytki rolne w dobrej kulturze. Rolnictwo charakteryzuje się bardzo rozdrobnioną strukturą gospodarstw rolnych (średnia powierzchnia gospodarstw wynosi około 3, 5 ha), zaś głównym źródłem utrzymania społeczności wiejskich jest praca w przemyśle lub handlu a tylko dodatkowo w gospodarstwach rolnych. Efektem powyższych czynników jest to, iż towarowość rolnictwa na tle warunków naturalnych jest bardzo niska (do 1 000 zł z 1 ha) przy wskaźniku rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG w Puławach powyżej 60 pkt. Oznacza to, iż rolnictwo w powiecie ma charakter ekstensywny, a nie intensywny.

Mocne i słabe strony, wskazane wcześniej, w znacznej mierze równoważą się. Stąd kluczowe w diagnozie sektora konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki na terenie powiatu mieleckiego są szanse i zagrożenia, wypływające ze środowiska zewnętrznego.

Do kluczowych szans zaliczyć można zainteresowanie globalnych koncernów oraz małych i średnich przedsiębiorstw zagranicznych polskimi wyrobami, w tym przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego, możliwość kooperacji międzynarodowej w zakresie przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego i związany z tym napływ kapitału zagranicznego i zagranicznych technologii do rozwoju przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego, zaangażowanie rządu i agencji rządowych w rozwój polskiego sektora lotniczego, choćby w postaci wyodrębnionych programów naukowo-badawczych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (np. program INNOLOT) i wynikająca z tego dostępność środków krajowych i UE na rozwój współpracy przemysłu z sektorem B+R.

Do kluczowych zagrożeń zaliczyć trzeba fakt, iż inwestycje zagraniczne kierowane są niemal wyłącznie do sfery produkcyjnej lub montażowej, co powoduje, iż w firmach zagranicznych, które zainwestowały w Polsce, także w powiecie mieleckim, wydatki i nakłady oraz infrastruktura sektora B+R pozostają w kraju pochodzenia kapitału. Dla ośrodków akademickich na terenie powiatu ważnym zagrożeniem jest silna konkurencja ośrodków politechnicznych, w których kształci się specjalistów w zakresie branży lotniczej i mechanicznej (np. Rzeszów, Kraków, Warszawa) oraz odchodzenie polskich specjalistów, mogących znaleźć zatrudnienie w Mielcu do krajowych i zagranicznych firm poza powiatem. Na szczeblu krajowym istotnym zagrożeniem dla konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki powiatu, wyspecjalizowanej w sektorze lotniczym i elektrotechnicznym jest brak zaangażowania rządu i agencji rządowych w rozwój polskiego sektora lotniczego i elektrotechnicznego oraz nietrafne, nieużyteczne i nieefektywne wydatkowanie środków krajowych i UE na rozwój współpracy przemysłu z sektorem B+R.

---

bielicowe, mady, oraz gleby błotne. Najmniej żyzne gleby bielicowe, na piaskach wydmowych, spotykamy w okolicy Woli Chorzelowskiej, Mielca (to powód budowy COP), Łysakowa, Radgoszczy i Dąbrowy Tarnowskiej. Posiadają one słabo wykształcony poziom próchniczy i zaliczane są do gleb, z punktu widzenia bonitacyjnego, najgorszych, czyli VI klasy bonitacyjnej. Lepsze właściwości posiadają gleby bielicowe rozwinięte na piaskach fluwioglacjalnych (polodowcowych). Występują one na wschód od Mielca, jednak są kwaśne i cechuje je deficyt w wodę. Duży udział wśród gleb obszaru powiatu mają mady pyłowo- ilaste, zaliczane do gleb brunatnych. Użytkowane są jako dobre grunty rolne.

Analizę SWOT dla obszaru *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* przedstawiono na tabeli na ryc. 6.

Rysunek 6 Analiza SWOT dla obszaru tematycznego *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka*

Mocne strony	Słabe strony
- silne tradycje polskiego przemysłu lotniczego na terenie powiatu mieleckiego (Mielec jako jeden z kluczowych punktów „Doliny Lotniczej") - istnienie i aktywność firm w Specjalnej Strefie Ekonomicznej EURO-PARK Mielec (podstrefa Mielec) - istnienie i działanie Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego - budowa Inkubatora Nowych Technologii IN-Tech-1 i IN-Tech-2 wraz z rozbudową Mieleckiego Parku Przemysłowego - utworzenie Wydziału Inżynierii Wytwarzania Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie - uruchomienie Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania – Powiat Mielecki, dostępnego dla młodzieży szkół zawodowych oraz studentów AGH - silny rozwój firm (tych z kapitałem zagranicznym) w zakresie zarządzania, organizacji informatyzacji, techniki, technologii, lean manufacturingu, EHS, HR) - bardzo wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców powiatu - zróżnicowane produkty rolne z terenu powiatu (zanik funkcjonujących w PRL monokultur upraw na terenie powiatu)	- koncentracja na kooperacji, mała produkcja własna w sektorze lotniczym i elektromaszynowym - silne zróżnicowanie infrastruktury przemysłowej i badawczo-rozwojowej - brak zaplecza B+R dla małych firm w sektorze przemysłu lotniczego - wykorzystywanie zaplecza badawczego do bieżącej produkcji, a nie wytwarzania zupełnie innowacyjnych i nowych rozwiązań - niekorzystna struktura agrarna rolnictwa (silne rozdrobnienie gospodarstw i jego ekstensywność) - duża część struktury zatrudnienia bazująca na niskim poziomie kapitału społecznego (w stosunku do dużych ośrodków miejskich)
Szanse	**Zagrożenia**
- zainteresowanie globalnych koncernów oraz małych i średnich przedsiębiorstw zagranicznych polskimi wyrobami, w tym przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego - polityka AGH w sprawie przekształcenia ZOD w pełnoprawny Wydział AGH w Mielcu - możliwość kooperacji międzynarodowej w zakresie przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego - napływ kapitału zagranicznego i zagranicznych technologii do rozwoju przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego - zaangażowanie rządu i agencji rządowych w rozwój polskiego sektora lotniczego - dostępność środków krajowych i UE na rozwój współpracy przemysłu z sektorem	- inwestycje zagraniczne kierowane są niemal wyłącznie do sfery produkcyjnej (B+R pozostaje w kraju pochodzenia kapitału) - silna konkurencja ośrodków politechnicznych, w których kształci się specjalistów w zakresie branży lotniczej i mechanicznej (np. Rzeszów, Kraków, Warszawa) - odchodzenie polskich specjalistów, mogących znaleźć zatrudnienie w Mielcu do krajowych i zagranicznych firm poza powiatem - brak zaangażowania rządu i agencji rządowych w rozwój polskiego sektora lotniczego i elektrotechnicznego - nietrafne, nieużyteczne i nieefektywne

Mocne strony	Słabe strony
B+R	wydatkowanie środków krajowych i UE na rozwój współpracy przemysłu z sektorem B+R

3.5 Diagnoza obszaru Kapitał ludzki i społeczny

W ramach diagnozy obszaru kapitał ludzki i społeczny skoncentrowano się na infrastrukturze i dostępie do usług publicznych. Dane te uzupełniono o istotne informacje na temat bezrobocia oraz edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

Odnośnie usług publicznych na terenie powiatu, opublikowany w pierwszej połowie 2013 r. *Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny,* wskazuje na stopień usług społecznych (zdrowotnych, edukacyjnych) oraz stopnia zamożności społeczeństwa polskiego w ujęciu danych statystycznych na poziomie powiatowym. Dane te stanowią indeksację różnych wskaźników dotyczących zdrowia, edukacji oraz zasobności portfeli obywateli. Na tle tych danych wskaźnik ogólny stopnia rozwoju społecznego (LHDI) powiatu mieleckiego wynosi 46, 99 pkt. Wskaźnik syntetyczny dla województwa wynosi 43, 77 pkt. Tym samym Powiat Mielecki sytuuje się ponad średnią wojewódzką, co oznacza, iż dostęp do usług społecznych stanowi mocną stronę powiatu (ryc. 7).

Rysunek 7 Rozkład wartości wskaźnika LHDI w powiatach województwa podkarpackiego. Opracowanie własne na podstawie *Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny,* Warszawa 2013

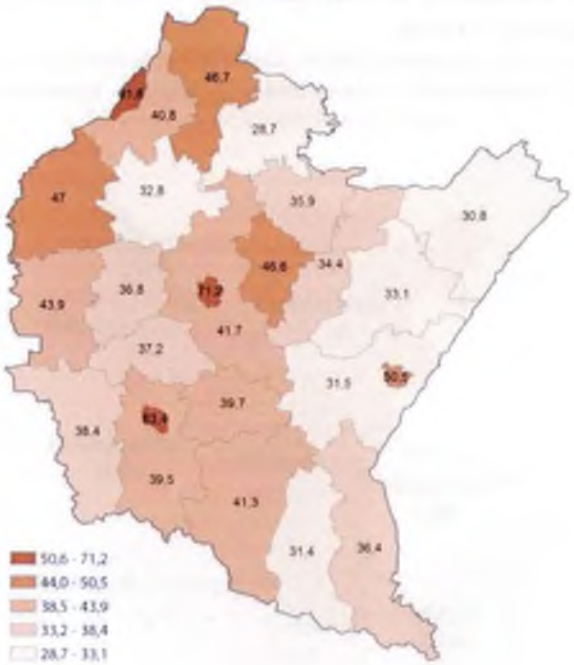

Analiza wartości wskaźników cząstkowych wskazuje, iż wskaźnik zdrowotności mieszkańców (w tym długość życia, stopień zapadalności na choroby cywilizacyjne, dostęp do usług medycznych etc.) jest wyższy niż średnia na terenie całego województwa. Niebagatelny wpływ na to ma wysoka jakość usług Szpitala Powiatowego im. Edmunda Biernackiego w Mielcu, dysponującego nowoczesnym zapleczem infrastrukturalnym i bardzo zróżnicowanymi usługami medycznymi, dzięki czemu na 20 oddziałach może przyjmować około 20 000 pacjentów rocznie (nie tylko z powiatu i województwa, ale także z całego kraju). Niemniej

jednak za słabą stronę powiatu w zakresie polityki zdrowotnej uznano brak bezpośredniego dostępu do pewnych specjalizacji medycznych: psychiatria dziecięca, onkologia, geriatria, endokrynologia, diabetologia. W Mielcu funkcjonuje także Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego, która została przeniesiona do nowo wyremontowanego budynku, sąsiadującego z Urzędem Miasta. W planach rozwojowych jest powstanie zintegrowanej dyspozytorni medycznej, gdzie dyspozytorzy zarządzają karetkami na terenie czterech powiatów i będą obsługiwać ponad czterysta tysięcy osób na terenie północno zachodniej części woj. podkarpackiego. W tej chwili istnieją podstacje PSPR: w Borowej i Radomyślu Wielkim.

Również wskaźnik zasobności mieszkańców powiatu jest wyższy niż w całym województwie.

W środowisku subregionalnym (Mieleckie wraz z otaczającymi go powiatami zarówno z województwa podkarpackiego, jak małopolskiego i świętokrzyskiego) powiat ma ugruntowaną pozycję lidera w zakresie kluczowych czynników rozwoju społecznego. Wyższe wskaźniki w bezpośrednim sąsiedztwie mają wyłącznie Tarnobrzeg i Tarnów: dawne stolice województw (z lat 1975-1998), których potencjał w sferze usług publicznych jest naturalny, bowiem był budowany od około 40 lat. Ponadto wskaźniki dla tych dwóch powiatów obejmują praktycznie wyłącznie mieszkańców zamieszkujących dane miasto (ryc.8). To co może niepokoić, to fakt, iż pozycja powiatu mieleckiego względem pozostałych powiatów polskich rozwoju społecznego spada. W 2007 r. był on na 90 miejscu wśród 379 jednostek powiatowych (powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu), zaś w 2010 r. był na 96 miejscu. Oznacza to, iż powiat jako całość rozwija się wolniej niż inne powiaty polskie, a jego konkurencyjność w sferze rozwoju społecznego spada.

Rysunek 8 Rozkład wartości wskaźnika LHDI w powiecie mieleckim oraz w powiatach sąsiednich. Opracowanie własne na podstawie Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny, Warszawa 2013

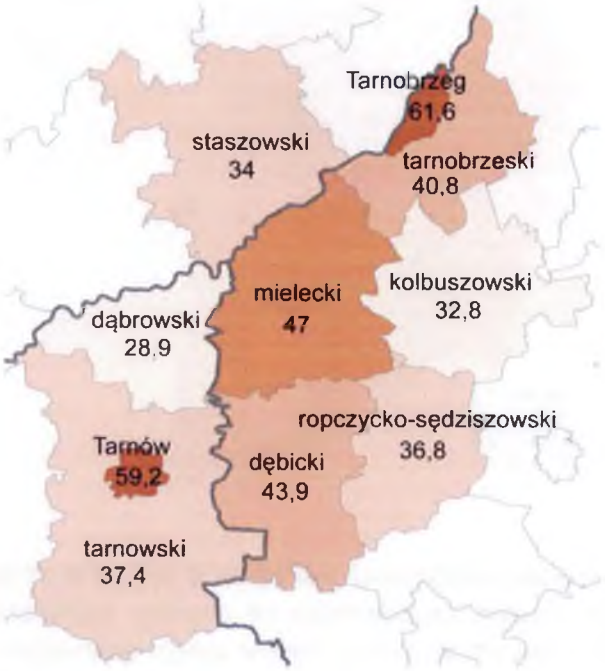

Ważnym wskaźnikiem w omawianym obszarze tematycznym jest poziom bezrobocia rejestrowanego. Pod koniec 2012 r. wynosiło ono w powiecie mieleckim 13,5 %. Dla

porównania: wskaźnik ten dla całego kraju kształtował się na poziomie 13,4 %, zaś w województwie podkarpackim – 16,3 %. Warto przy tym podkreślić, iż w okresie ostatnich pięciu lat, od 2008 wskaźnik ten podniósł się w powiecie i w województwie o 3,3 pp, zaś w całym kraju o 3,9 pp. Oznacza to, iż w okresie kryzysu gospodarczego firmy w powiecie były na niego bardziej odporne, a w konsekwencji bezrobocie rosło wolniej niż w Polsce. Stanowi to mocną stronę powiatu w analizowanym obszarze tematycznym.

Mocną stroną powiatu jest także funkcjonująca gęsta sieć szkół zawodowych (6 szkół zawodowych, w tym jedna oferująca kształcenie dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi), a także duża liczba liceów profilowanych, względem liceów ogólnokształcących. Szkoły te starają się dostosowywać ofertę nauczania do subregionalnego rynku pracy, jednak jest ona nadal nie do końca adekwatna do tych potrzeb. Liczba uczniów w tych szkołach sukcesywnie spada. W szkołach zawodowych np. w 2008 r. uczyło się w nich 1461 uczniów, a w 2011 r. 1257. Uczniowie po gimnazjum wybierają także kształcenie licealne.

Słabą stronę powiatu stanowi liczba osób, która podlega pomocy społecznej. W powiecie mieleckim odsetek ten wynosi aż 13, 7% (podczas, gdy wskaźnik dla całego województwa jest na poziomie 10,8%, a dla Polski 8,1%). Wspomniane dane GUS potwierdzają dane statystyczne z systemu informatycznego POMOST. W większości gmin powiatu odsetek osób, które w 2010 r. korzystały z pomocy społecznej GOPS wynosił 12% lub powyżej. Jedynie w samym Mielcu wynosił on poniżej 5 %, w gminie Mielec do 7 %, zaś w gminie Przecław – do 10 % (ryc. 9).

Rysunek 9 Odsetek osób, korzystających w gminach z pomocy społecznej GOPS oraz MOPS. Sytuacja w powiecie mieleckim na tle województwa podkarpackiego. Opracowanie własne na podstawie: A. Hrynkiewicz, *Pomoc społeczna w liczbach: 2010*, IRSS, mapa nlb na s. 56

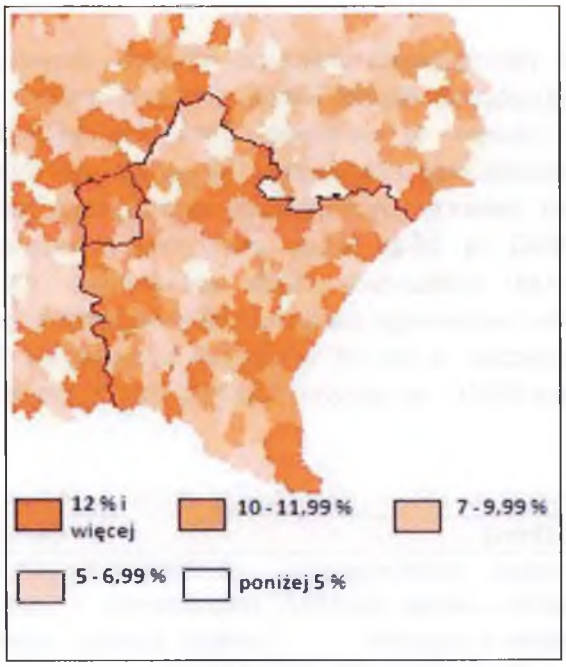

Największe rozwarstwienie w wartościach wskaźników widać wobec dzieci i młodzieży (osób w wieku przedprodukcyjnym). Tym samym instytucje pomocy społecznej na poziomie gminnym i powiatowym mogą być dociążone obowiązkami, wynikającymi z ponadprzeciętnej

liczby klientów pomocy społecznej. Do słabych stron należy zaliczyć niską liczbę i słaby rozwój placówek zamiejscowych szkół wyższych, co skutkuje drenażem powiatu z młodej wykształconej kadry. Ponadto członkowie Komitetu Sterującego Strategią zwrócili uwagę na słabość i rozdrobnienie instytucji ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, które mogłyby wesprzeć funkcjonowanie gminnych ośrodków pomocy społecznej. Słabą stroną powiatu jest to, iż w powiecie mieleckim liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (rejestrowanych w KRS) na 10 000 mieszkańców, ilustrująca aktywność społeczną obywateli, jest niższa od wskaźnika dla województwa i dla całego kraju. Dla powiatu wynosi ona 28, zaś dla Polski i Podkarpacia: 30.

Do istotnych szans dla powiatu w tym obszarze tematycznym zaliczyć trzeba brak istotnych ośrodków konkurencyjnych w bezpośrednim pobliżu powiatu mieleckiego. Największe bliskie ośrodki, takie jak Tarnobrzeg oraz Tarnów w woj. małopolskim mają inne punkty odniesienia oraz ich ciążenia grawitacyjne są skierowane „od" Mielca. W konsekwencji Mielec ma pozycję najważniejszego ośrodka w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego. Z punktu widzenia rozwoju kapitału ludzkiego, społecznego i gospodarczego istotną szansą mogą być pozytywne zmiany w systemie prawnym na poziomie kraju (przepisy dotyczące prowadzenia inwestycji, działalności gospodarczej, prowadzenia NGO) możliwości wykorzystania środków UE na rozwój wspomnianych kapitałów, a także wzrost znaczenia polityk horyzontalnych w politykach krajowych, regionalnych i lokalnych, przede wszystkim w zakresie równych szans. Ponadto w ostatnim czasie Uniwersytet Rzeszowski (planujący otworzyć Wydział Medyczny) oraz Podkarpackie Centrum Onkologii zgłosiły deklarację ścisłej współpracy ze Szpitalem Powiatowym w Mielcu, co może skutkować przekształceniem części oddziałów w oddziały kliniczne, a także utworzenie Oddziału Onkologicznego, co dodatkowo może wzmocnić znaczenie i potencjał szpitala, uznawanego w rankingach za najlepszy szpital na Podkarpaciu.

Do istotnych zagrożeń zewnętrznych zaliczono istnienie silnych ośrodków regionalnych i metropolitalnych, zasysających kapitał ludzki z rejonu powiatu mieleckiego (Rzeszów, Kraków, Warszawa). Ośrodki te stanowią atrakcyjne alternatywy w poszukiwaniu odpowiedniego wykształcenia oraz zatrudnienia. W odniesieniu do samego funkcjonowania instytucji w omawianym sektorze tematycznym zagrożeniem jest brak kompleksowego systemu wspierania NGO, a także wady systemowe i prawne organizacji instytucji pomocy społecznej oraz publicznych służb zatrudnienia na poziomie kraju oraz nieadekwatność wsparcia finansowego dla tychże instytucji wobec realnych potrzeb lokalnych społeczności. Środki publiczne, w tym UE w kolejnej perspektywie finansowej mogą być źle zaprogramowane. Analizę SWOT dla obszaru *Kapitał ludzki, społeczny i gospodarczy* ilustruje tabela na ryc.10.

Rysunek 10 Analiza SWOT dla obszaru tematycznego ***Kapitał ludzki, społeczny i gospodarczy***

Mocne strony	Słabe strony
- wysoka jakość usług edukacyjnych i kulturalnych na poziomie całego powiatu względem innych powiatów w regionie - wysoka jakość usług zdrowotnych (działalność Szpitala Powiatowego im. E. Biernackiego w Mielcu) - relatywnie niewielkie bezrobocie i mniejsza dynamika wzrostu bezrobocia w porównaniu z danymi z regionu i całej Polski	- obniżająca się jakość usług edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych na poziomie całego powiatu względem innych powiatów w Polsce - brak określonej liczby specjalistów w służbie zdrowia w powiecie - powolny proces adaptacji programu szkół zawodowych oraz liceów do zmieniającego się rynku pracy

Mocne strony	Słabe strony
- gęsta sieć szkół zawodowych i liceów profilowanych	- brak silnych placówek szkolnictwa wyższego kształcącego kadry na potrzeby lokalnego przemysłu, zmniejszających jednocześnie odpływ wyedukowanego młodego pokolenia do dużych ośrodków akademickich, - relatywnie wysoki odsetek osób, które korzystają z pomocy społecznej GOPS - słaby rozwój instytucji ekonomii społecznej - relatywnie słabszy rozwój organizacji pozarządowych (rejestrowych) w porównaniu z danymi regionu oraz Polski
Szanse	**Zagrożenia**
- brak istotnych ośrodków konkurencyjnych w bezpośrednim pobliżu powiatu mieleckiego - perspektywa nawiązania współpracy przez Uniwersytet Rzeszowski oraz Podkarpackie Centrum Onkologii ze Szpitalem Powiatowym w Mielcu - pozytywne zmiany w systemie prawnym na poziomie kraju (przepisy dotyczące prowadzenia inwestycji, działalności gospodarczej, prowadzenia NGO) - możliwości wykorzystania środków UE na rozwój kapitału ludzkiego, społecznego i gospodarczego - wzrost znaczenia polityk horyzontalnych w politykach krajowych, regionalnych i lokalnych	- istnienie silnych ośrodków regionalnych i metropolitalnych, zasysających kapitał ludzki z rejonu powiatu mieleckiego (Rzeszów, Kraków, Warszawa) - brak kompleksowego systemu wspierania NGO na poziomie kraju poprzez narzędzia fiskalne i prawne - wady systemowe i prawne organizacji instytucji pomocy społecznej na poziomie kraju - wady systemowe i prawne organizacji służb zatrudnienia na poziomie kraju - nieadekwatność wsparcia finansowego dla instytucji pomocy społecznej oraz publicznych służb zatrudnienia wobec realnych potrzeb lokalnych społeczności.

3.6 Diagnoza obszaru *Infrastruktura*

Mocną stroną powiatu jest sieć dróg. Przez powiat mielecki przebiega sieć dróg powiatowych o długości przeszło 420 km oraz wojewódzkich o długości ponad 211 km tworzących szlaki komunikacyjne do Krakowa, Rzeszowa oraz Sandomierza. Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych na km kwadratowy powierzchni powiatu wynosi 1,04, zaś dróg o ulepszonej powierzchni na km kwadratowy wynosi 1,03. Dla całego województwa podkarpackiego wskaźniki te wynoszą odpowiednio 0,7 oraz 0,66. Także mocną stroną powiatu jest gęsta sieć dróg kolejowych, zwłaszcza w rejonie Mielca i samej Specjalnej Stefy Ekonomicznej. Wokół niej narasta natężenie ruchu kołowego i kolejowego. Dziennie wjeżdża na jej teren w obie strony ok. 5000 samochodów, w tym ok. 1100 ciężarowych. Ponadto, bocznicą kolejową położoną w obrębie strefy wjeżdża rocznie ok. 13.000 wagonów. Sieć ta jest powiązana z linią kolejową 25, mającą w tej chwili status drogi jednotorowej niezelektryfikowanej, która biegnie od stacji Dębica Towarowa (szlaku kolejowego nr 91, stanowiącego połączenie relacji Kraków-Rzeszów do stacji Chmielów k/ Tarnobrzega, gdzie łączy się z drogami kolejowymi zelektryfikowanymi nr 70 i 71) i biegnie dalej w kierunku województwa świętokrzyskiego. Za słabą stronę infrastruktury powiatu uznać należy stan wspomnianej drogi kolejowej i brak możliwości jej pełnego wykorzystania, np. do ponownego stworzenia powiązań transportu

osobowego między Mielcem a sąsiednimi ośrodkami powiatowymi[4]. Z kolei silną stroną powiatu jest otwarcie drogowej przeprawy mostowej łączącej powiat mielecki (drogę wojewódzką nr 985) z powiatem staszowskim (droga wojewódzka nr 764), na wysokości Połańca, która umożliwiła powiązanie powiatu z drogą krajową nr 79 i dalej poprzez nią z Centralną Polską. Kolejną mocną stroną infrastruktury drogowej jest także budowa wschodniej obwodnicy Mielca na odcinku drogi wojewódzkiej 985, która odciąży centrum miasta z ruchu samochodowego na kierunkach Mielec-Tarnobrzeg i Mielec-Dębica. Zdecydowanie słabą stroną jest brak dróg krajowych.

W odniesieniu do infrastruktury drogowej ważną, a słabą stroną powiatu jest brak dobrych powiązań z autostradą A4. Kluczowym problemem jest brak drugiego mostu na Wisłoce od zachodniej strony Mielca, który udrożniłby ruch, wiodący z miasta poprzez drogę wojewódzką 984 w kierunku węzła autostradowego Dębica-Pustynia lub alternatywnie w kierunku węzła Tarnów-Północ oraz ułatwił dojazd do centrum administracyjnego województwa dla mieszkańców gmin zlokalizowanych po lewej stronie Wisłoki.

Ważną, mocną stroną infrastruktury powiatu jest funkcjonowanie lotniska cywilnego o kodzie referencyjnym 4B w Mielcu. Lotnisko położone jest w odległości 5 km od centrum miasta na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park" Mielec. Posiada drogę startową o nawierzchni asfaltowo-betonowej. Długość drogi startowej wynosi 2.498 m i szer. 45 m. Natomiast trawiasty pas startowy ma 610 m długości i szer. 80 m przeznaczony jest głównie dla lotnictwa sportowego. Na lotnisku ustanowione jest dodatkowe lotnicze przejście graniczne dla ruchu osobowego, którego obsługę prowadzi Placówka Straży Granicznej Lotniska Rzeszów Jasionka. Zarządzającym lotniskiem i właścicielem infrastruktury lotniskowej jest „Lotnisko Mielec" Sp. z o.o., a wspólnikami Spółki są Gmina Miejska Mielec i Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. w Mielcu.

Mocną stroną infrastruktury powiatu jest relatywnie dobrze rozwinięta sieć przesyłu paliw, w tym gazu i prądu, zwłaszcza w odniesieniu do Mielca i SSE. Przez powiat przebiega także z północy na południe linia energetyczna, zaliczana do głównych sieci przesyłowych prądu (400 kv i więcej), choć za słabą stronę uznać należy wyczerpującą się przepustowość tejże infrastruktury, zwłaszcza w odniesieniu do zapotrzebowań energetycznych i paliwowych firm, ulokowanych w SSE. Do tego dochodzi mniejszy niż w całym województwie odsetek mieszkańców, którzy mają dostęp do gazu: w przypadku powiatu odsetek ten wynosi 67, 7 %, zaś w całym województwie 71, 8%.

Członkowie Komitetu Sterującego Strategią zwrócili także uwagę na fakt, iż na terenie powiatu nierówny jest dostęp do usług internetowych.

Za mocną stronę powiatu uznać należy dostęp osób fizycznych do wodociągów. W powiecie mieleckim ma do nich dostęp 94, 1 % ogółu ludności (w całym województwie 75,9 %). Za słabą stronę należy uznać dostęp do kanalizacji: korzysta z niej 58,8 %, a w całym województwie 60, 7 %. Dostęp do tej infrastruktury jest także bardzo nierównomierny, co stanowi również słabą stronę infrastruktury powiatu. O ile dostęp do wodociągów wynosi w gminach od 82,1 % ludności (w gminie Radomyśl Wielki) do 98,8 % w Mielcu, o tyle dostęp do kanalizacji waha

[4] Odcinek Dębica – Mielec – Tarnobrzeg został wybudowany w 1887 roku. Na dzień dzisiejszy linia na odcinku od Mielca do Dębicy jest w szczególnie złym stanie. Na odcinku o długości ok. 10 km ze względów bezpieczeństwa wprowadzono ograniczenie prędkości do 20 km/h. Obecnie na linii odbywa się jedynie ruch towarowy prowadzony głównie przez PKP Cargo, natomiast ruch pasażerski i dalekobieżny został zlikwidowany w 2009 roku. Z powodu pogarszającego się stanu torów i całej infrastruktury linia kolejowa na odcinku Dębica – Tarnobrzeg była od grudnia 2012 roku do kwietnia 2013 na wykazie linii kolejowych do likwidacji.

się od 1, 9 % w gminie Gawłuszowice do 94, 4 % w Mielcu. Podobnie rzecz ma się ze wspomnianą wcześniej infrastrukturą gazową.

Z punktu widzenia infrastruktury ważne są także czynniki zewnętrzne. Za szanse uznać należy bliskość Rzeszowa jako ośrodka pełniącego funkcje metropolitalne dla regionu. Za słaby czynnik zewnętrzny (zagrożenie) uznać należy bliskie położenie lotniska rzeszowskiego w Jasionce, które stanowi realną konkurencję dla lotniska w Mielcu w zakresie lokalnego i sublokalnego ruchu towarowego i pasażerskiego. Słabość tego czynnika jest niwelowana przez fakt, iż na lotnisku w Jasionce ogranicza się możliwości jego wykorzystania w procesie kształcenia w zakresie lotnictwa. Zadania te może przejąć właśnie lotnisko w Mielcu. Ponadto lotnisko może pełnić komplementarne do lotnisk w Rzeszowie i Krakowie funkcje systemu komunikacji zbiorowej w zakresie obsługi biznesowej, turystycznej i wspomnianej wcześniej szkoleniowo-edukacyjnej. Za inne szanse uznano dostępność i możliwość wykorzystania środków UE na poprawę jakości dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, parametrów i jakości szlaków kolejowych i ich lepsze wykorzystanie poprzez wprowadzenie transportu modalnego, a także na poprawę infrastruktury komunalnej, przede wszystkim dostępu do kanalizacji. W przypadku sieci przesyłowej gazu, ze względu na urynkowienie tej branży, władze powiatu i gmin mają relatywnie niski wpływ na jej rozbudowę.

Poza wspomnianymi już zagrożeniami, związanymi z konkurencją lotniska w Jasionce dla lotniska w Mielcu, ważnym negatywnym czynnikiem zewnętrznym jest brak bezpośrednich powiązań powiatu z innymi ośrodkami w sieci dróg krajowych. Przez powiat nie przebiega żaden międzynarodowy szlak komunikacyjny, tak drogowy, jak kolejowy. Tym samym wzrasta konkurencja innych ośrodków osadniczych, które leżą na takich szlakach. Do zagrożeń w przyszłości zaliczyć należy także brak zainteresowania lub niski stopień hierarchii procesu modernizacji linii 25 przez PKP oraz niewłaściwe wykorzystanie środków finansowanych zewnętrznych (w tym środków UE na modernizację i rozbudowę dróg).

Analiza SWOT w obszarze infrastruktura ukazana jest w tabeli na ryc.11.

Rysunek 11 Analiza SWOT dla obszaru tematycznego *Infrastruktura*

Mocne strony	Słabe strony
- funkcjonowanie i powiązania komunikacyjne lotniska w Mielcu - gęsta sieć infrastruktury kolejowej (zwłaszcza na obszarze Mielca) - relatywnie dobrze rozwinięta infrastruktura przesyłu paliw (w tym gazu) i energii - relatywnie gęsta sieć dróg gminnych i powiatowych oraz wojewódzkich (wskaźnik długości dróg przypadający na km kw. jest wyższy niż wskaźnik dla województwa ogółem) - realizacja projektu przeprawy mostowej na Wiśle między powiatem mieleckim a staszowskim - realizacja obwodnicy Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985 - relatywnie dobry i równomierny dostęp do	- zły stan infrastruktury kolejowej w powiecie (szlaku kolejowego 25) - brak dróg krajowych na terenie powiatu - brak drugiego mostu drogowego na Wisłoce - wyczerpująca się przepustowość infrastruktury przesyłu paliw i energii - niższy niż w województwie i nierównomierny dostęp do gazu dla osób fizycznych - relatywnie gorszy i bardzo nierównomierny dostęp do usług komunalnych (kanalizacja) na terenie powiatu w porównaniu z danymi z całego województwa - nierównomierny dostęp do usług teleinformatycznych (w tym Internetu) w poszczególnych gminach

usług komunalnych (wodociągi) na terenie powiatu w porównaniu z danymi z całego województwa	
Szanse	Zagrożenia
- relatywna bliskość połączeń komunikacyjnych z Rzeszowem - możliwość poprawy jakości dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych (wykorzystanie środków UE) - możliwość poprawy jakości szlaków kolejowych i ich lepsze wykorzystanie poprzez wprowadzenie transportu intermodalnego (wykorzystanie środków UE) - wykorzystanie środków UE na poprawę infrastruktury komunalnej	- wysoka konkurencyjność lotniska w Jasionce - brak bezpośrednich powiązań powiatu w sieci dróg krajowych - brak zainteresowania PKP PLK w modernizacją sieci kolejowej - niewłaściwe programowanie i alokowanie środków finansowanych zewnętrznych (w tym środków UE na modernizację i rozbudowę dróg)

3.7 Diagnoza obszaru Środowisko naturalne i kulturowe

Powiat mielecki położony jest nad dwiema rzekami – Wisłą, która stanowi naturalną północną granicę z województwem świętokrzyskim oraz Wisłoką przecinającą ziemię mielecką na dwie części – wschodnią, rzadziej zaludnioną i bardziej lesistą oraz zachodnią charakteryzującą się gęstszym zaludnieniem i nastawioną na produkcję rolną. Obie rzeki stanowią mocną stronę powiatu, jako że wokół nich można rozwijać turystykę wodną i uprawiać sporty wodne. Jednocześnie jednak obie rzeki stanowią realne zagrożenie powodziowe dla północnych i centralnych części powiatu. Źródłem zagrożenia powodziowego są roztopy. Zagrożeniem powodziowym jest objętych do 25 % mieszkańców powiatu.

Powiat mielecki należy do najbardziej nasłonecznionych terenów w Polsce (średnia roczna temperatura to 8˚, roczna suma opadów: 530-690). Stanowi to także mocną stronę powiatu, na którego terenie można rozwijać pozyskiwanie alternatywnych źródeł energii ze słońca. Jest to o tyle istotne, iż słabą stroną powiatu jest niski stopień wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturach publicznych, włącznie z budynkami publicznymi i sektorze mieszkaniowym oraz przez przedsiębiorców. Na terenie powiatu mieleckiego roczna emisja zanieczyszczeń gazowych (włącznie z dwutlenkiem węgla) wynosi 327 432 ton/r, co stanowi 8, 8 % całej emisji w województwie podkarpackim.

Naturalną osłonę od wschodu i północnego wschodu stanowi duży kompleks leśny – pozostałość Puszczy Sandomierskiej. Lasy zajmują 23 % powierzchni powiatu. Przeważają w nich sosny, buki i jodła tworząc lasy mieszane. Na terenach najcenniejszych ze względów przyrodniczych zostały utworzone trzy rezerwaty przyrody: „Bagno Przecławskie", „Pateraki", „Buczyna na płaskowyżu kolbuszowskim im. Prof. Władysława Szafera". Jest to także zasób ekologiczny, stanowiący bazę do rozwoju usług rekreacyjno-agroturystycznych.

Słabą stronę powiatu stanowi zróżnicowany stopień przekształcenia krajobrazu przyrodniczego w zachodniej części powiatu (pomiędzy granicą z województwem małopolskim a doliną Wisłoki), gdzie wskaźnik różnorodności krajobrazu w skali Shannona-Wienera wynosi od – 1, 0 do 1, 6, przy średniej 1,23. W dolinie Wisłoki wskaźnik ten wynosi 1, 6 do 2, 0, przy czym stopień zróżnicowania rośnie na obszarach na południe od Mielca. Jedynie na wschodzie powiatu, tam gdzie dominują lasy, wskaźnik różnorodności krajobrazowej wynosi od 2, 3 do 2, 6 w trzystopniowej skali. Udział budownictwa mieszkalnego na terenie powiatu

waha się w zależności od gminy od 21 do 29 % powierzchni zabudowy (z wyjątkiem Mielca), co sytuuje powiat mielecki w średniej regionalnej. Wskaźnik presji antropogenicznej na km kwadratowy jest zróżnicowany: w zachodnich i północnych gminach powiatu wynosi od 2, 0 do 2, 5 w skali Cover Land 2006, zaś w środkowej i wschodniej części wynosi od 1, 5 do 2, 0, przy czym maksymalna wartość dla województwa (np. powiatu rzeszowskiego ziemskiego) wynosi 4,3. Wynika z tego, iż poza Mielcem, będącym obszarem wysoko zurbanizowanym, stopień antropopresji w porównaniu z innymi powiatami województwa jest stosunkowo niski. Jednak ze względu na rzeźbę terenu, atrakcyjność turystyczna obszaru powiatu jest wobec innych terenów Podkarpacia relatywnie niewielka.

Jedną z istotnych słabych stron środowiska naturalnego powiatu mieleckiego jest niski stan powietrza atmosferycznego. Jak wynika z Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim, w 2012 r. najwięcej zanieczyszczeń gazowych wprowadzonych zostało do powietrza na terenie powiatu mieleckiego, tuż obok powiatu stalowowolskiego oraz miasta Rzeszów, zaś zanieczyszczeń pyłowych odpowiednio w powiecie mieleckim, stalowowolskim, ropczycko-sędziszowskim (rys. 12). Największa emisja przypadająca na mieszkańca wystąpiła właśnie w powiecie mieleckim, a potem stalowowolskim i mieście Krośnie dla zanieczyszczeń gazowych oraz dla zanieczyszczeń pyłowych w mieleckim, a także powiecie bieszczadzkim i ropczycko-sędziszowskim[5]

Rysunek 12 Mapa prezentująca rozkład zanieczyszczeń pyłowych/powiat z zakładów szczególnie uciążliwych, Za: Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2012 r., Rzeszów 2013, s. 12

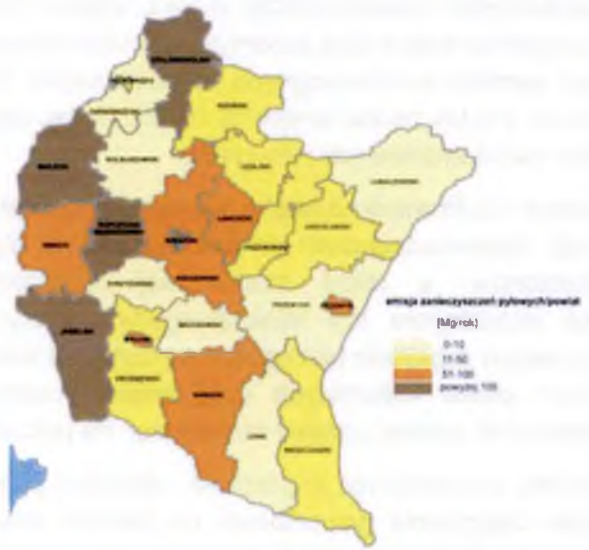

Odrębnego omówienia wymaga kwestia dziedzictwa kulturowego.

Do kluczowych zabytków powiatu mieleckiego zaliczyć należy: kościół św. Wojciecha w Gawłuszowicach z 1677 roku, starą plebanię przykościelną z 1863 roku, pałac w Przecławiu (dokładnej daty budowy obiektu nie udało się ustalić do dnia dzisiejszego. Wiadomo, że pierwotnie był on drewniany i znajdował się w rękach Ligęzów do 1578), wieżę obronno-mieszkalną w Rzemieniu (prawdopodobnie z XV w.), Bazylikę Mniejszą p.w. św. Mateusza

[5] Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2012 r., Rzeszów 2013, s. 10 i nn

w Mielcu z 1526 roku, dworek Oborskich w Mielcu wzniesiony w XVII wieku wraz z parkiem z I połowy XIX wieku, Salę Królewską w budynku Państwowej Szkoły Muzycznej w Mielcu. Środowisko kulturowe powiatu mieleckiego jest interesujące z powodu zachowanych tu reliktów kolonii niemieckich, będących efektem akcji kolonizacyjnej cesarzowej Józefiny (realizowanej na przełomie XVIII i XIX w.), prowadzonej na mocy patentu cesarza Józefa II o kolonizacji rolnej z 17 września 1781 r. opartej na planowym tworzeniu jednostek osadniczych według szczegółowo zaprojektowanych wzorców. Skupisko takich kolonii wokół Mielca obejmuje takie miejscowości jak m.in. Czermin, Józefów i Sarnów. Relikty tej kolonizacji ulegają jednak coraz większemu zatarciu.

Zabudowa samego Mielca, mimo iż widać jeszcze w nim ślady średniowiecznego przebiegu ulic, jest wynikiem odbudowy miasta po pożarze z 1893 r. (zabudowa pochodzi z pierwszych dekad XX w.) oraz tworzenia osiedli dla robotników i urzędników fabrycznych w latach trzydziestych XX w. Obecnie struktura miasta jest silnie rozczłonkowana, a przyczyna tego tkwi w fakcie, iż nigdy nie dokończono koncepcji urbanistycznych, powstałych właśnie w okresie zakładania i budowy COP.

Rozproszona sieć zabytków kultury, niestanowiących zwartych kompleksów kulturowych oraz zacierające się struktury osadnicze kolonii niemieckich z przełomu XVIII i XIX w. w porównaniu z innymi zasobami kulturowymi Podkarpacia stanowią raczej słabą stronę powiatu. Jest on bowiem pozbawiony znaczących kulturowych zasobów komparatywnych wobec innych obszarów województwa.

Do szans, jakie może wykorzystać powiat zaliczyć można szybko rozwijającą się turystykę biznesową, która jest szczególnie ważna przy przemysłowym charakterze Mielca. Stąd ważne jest rozwijanie sieci hoteli, centrów konferencyjnych i szkoleniowych. Ponadto coraz większy udział w ruchu turystycznym ma tak zwana turystyka weekendowa, czyli spędzanie aktywnie wolnego czasu w krótkich: dwu-trzydniowych terminach.

Co do aspektów, związanych z ochroną środowiska, ważną szansą jest możliwość wspierania ze środków UE inwestycji, doprowadzających do zmniejszania energochłonności obiektów publicznych i przedsiębiorstw, a także modernizacji obiektów hydrotechnicznych, minimalizujących ryzyka powodziowe lub minimalizujących straty wynikające z tytułu powodzi. Ważnym, pozytywnym aspektem jest ogólnie wzrastająca świadomość ekologiczna, wynikająca z wieloletnich zmian kulturowych oraz zmian prawnych (np. związanych z wprowadzeniem przepisów tak zwanej „ustawy śmieciowej" na początku lipca 2013 r.).

Do zewnętrznych czynników, stanowiących zagrożenia, zaliczono przede wszystkim zmiany klimatyczne, zwiększające zagrożenia powodziowe na terenie powiatu i wpływające na efektywność rolnictwa, wysokie koszty inwestycji, zmniejszających emisję CO_2 i innych gazów (dla przedsiębiorstw) co rodzi niechęć do podwyższania kosztów produkcji i obciążania inwestycjami proekologicznymi rachunku ekonomicznego przedsięwzięć. Jest to zjawisko szczególnie istotne wobec relatywnie wysokich kosztów stosowania OZE wobec pozyskiwania i przetwarzania źródeł energii z kopalin (węgla i gazu ziemnego). Innymi zagrożeniami są brak systemowych rozwiązań dotyczących polityki hydrotechnicznej (przeciwpowodziowej) na poziomie Państwa oraz istnienie na terenie województwa obszarów o bardzo wysokich walorach krajobrazowych i kulturowych (zwłaszcza na południu Podkarpacia), skutecznie konkurujących z obszarem północnego Podkarpacia.

Analiza SWOT dla obszaru tematycznego *Środowisko naturalne i kulturowe* ilustruje tabela na ryc. 13.

Rysunek 13 Analiza SWOT dla obszaru tematycznego *Środowisko naturalne i kulturowe*.

Mocne strony	Słabe strony
- istnienie dużych kompleksów leśnych w południowej i wschodniej części powiatu jako zasób ekologiczny oraz baza do rozwoju rekreacji i agroturystyki, - Wisła i Wisłoka jako zasób do rozwoju możliwość rozwoju sektora sportu i rekreacji (sporty wodne: spływy kajakowe, kąpieliska), - relatywnie niski stopień antropopresji na terenie powiatu (z wyjątkiem obszaru Mielca), - możliwość pozyskiwania źródeł energii ze słońca, ze względu na duże nasłonecznienie powierzchni powiatu.	- wewnętrzne zróżnicowanie przekształceń naturalnego krajobrazu przyrodniczego: przewaga obszarów rolnych w zachodniej części powiatu oraz występowanie obszarów przemysłowych (obszar Mielca) - rozproszona sieć zabytków kultury, które nie stanowią zwartych kompleksów kulturowych - zacierające się struktury osadnicze kolonii niemieckich z przełomu XVIII i XIX w. - duże zagrożenia powodziowe od strony północno-zachodniej (Wisła) oraz w dolinie Wisłoki - duża energochłonność działania przedsiębiorstw i instytucji publicznych, funkcjonujących na obszarze powiatu - relatywnie niski udział OZE w strukturze pozyskiwania energii na terenie powiatu - zły stan powietrza atmosferycznego: duże zanieczyszczenie pyłami i gazami
Szanse	**Zagrożenia**
- szybko rozwijająca się turystyka biznesowa oraz turystyka weekendowa - pojawiające się możliwości wspierania inwestycji, doprowadzających do zmniejszania energochłonności obiektów publicznych i przedsiębiorstw (środki UE) - pojawiające się możliwości finansowania obiektów hydrotechnicznych, minimalizujących ryzyka powodziowe lub minimalizujących straty wynikające z tytułu powodzi (środki UE) - wzrastająca świadomość ekologiczna społeczności lokalnych	- istnienie na terenie województwa obszarów o bardzo wysokich walorach krajobrazowych i kulturowych - zmiany klimatyczne, zwiększające zagrożenia powodziowe na terenie powiatu i wpływające na efektywność rolnictwa - brak systemowych rozwiązań dotyczących polityki hydrotechnicznej na poziomie Państwa - wysokie koszty inwestycji, zmniejszających emisję CO_2 i innych gazów (dla przedsiębiorstw): niechęć do podwyższania kosztów produkcji i obciążania takimi inwestycjami rachunku ekonomicznego - wysoki koszt stosowania OZE w stosunku do klasycznych źródeł pozyskiwania energii (z kopalin)

3.8 Współpraca administracji powiatu z podmiotami zewnętrznymi

Diagnoza poczyniona na potrzeby niniejszej strategii nie byłaby pełna bez oceny działalności samego urzędu w zakresie współpracy między obywatelami a Starostwem, współpracy międzynarodowej i krajowej Starostwa Powiatowego z podmiotami rządowymi, samorządowymi oraz przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi. Środowiskiem

zewnętrznym pozostają w tym kontekście obywatele powiatu oraz instytucje działające tak na obszarze powiatu, jak kraju oraz na szczeblu międzynarodowym.

Powiat Mielecki należy do Związku Powiatów Polskich, a także Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych. Obecność i działalność w tych organizacjach Powiatu Mieleckiego jest mocną stroną, zdefiniowaną w tym obszarze tematycznym. Słabą stroną powiatu jest zaś brak zaangażowania w innych organizacjach jst, na szczeblu międzynarodowym. Do słabych stron zaliczono także niedostatek informacji na oficjalnych portalach internetowych Starostwa odnośnie do aktywności powiatu w wyżej wymienionych strukturach, a także (po analizie stron WWW) relacji i współpracy władz z gminami, wchodzącymi w skład powiatu oraz z władzami samorządowymi województwa. Za mocną stronę uznać należy bardzo dobry serwis informacyjny, dotyczący aktualnych wydarzeń lokalnych, finansowanych nie tylko przez władze powiatu, ale także gmin i współorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, głównie organizacje pozarządowe. Mocną stroną władz powiatu jest także to, iż współpraca z podmiotami zewnętrznymi obejmuje nie tylko poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego, ale również jednostki podległe, np. PCPR.

Do struktur wewnętrznych, powołanych przez Starostwo Powiatowe w Mielcu do współpracy ze społeczeństwem lokalnym i podmiotami zewnętrznymi, należą:

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku; jest to organ opiniodawczy, powołany zgodnie z art. 38a. pkt. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, w którym mowa o realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Spotkanie Komisji odbywa się przynajmniej raz na kwartał. Uczestniczą w nich m.in. przedstawiciele gmin a także Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Mielcu. Ciało to z reguły proponuje konkretne rozwiązania dla władz powiatu.

Rada ds Kombatantów i osób Represjonowanych; Do zadań Rady należy zgłaszanie wniosków bądź postulatów w sprawach istotnych dla kombatantów i osób represjonowanych, a także występowanie z apelami i postulatami do społeczeństwa, środowiska kombatanckiego, jak również do władz państwowych i samorządowych; Ciało to, wedle opinii przedstawicieli urzędu, z reguły biernie obserwuje posiedzenia Rady Powiatu;

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych: Do zadań Rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych, dalej: opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ocena realizacji tych programów, a także opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych: W radzie zasiadają przedstawiciele organizacji pozarządowych, zajmujących się osobami chorymi i niepełnosprawnymi. Rada spotyka się przynajmniej raz na kwartał. Ciało to z reguły proponuje konkretne rozwiązania dla władz powiatu.

Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Mieleckiego; Do zadań Rady należy: opiniowanie projektów strategii rozwoju powiatu, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, w tym programów współpracy powiatu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3, udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku

sporów między organami powiatu a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania przez powiat tych zadań do realizacji organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust.3, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych; przedstawienie wniosków i opinii Zarządowi Powiatu Mieleckiego oraz organizacjom pozarządowym w sprawie realizacji polityki współpracy powiatu z organizacjami pozarządowymi w sferze pożytku publicznego; Spotkanie rady odbywa się przynajmniej raz na pół roku; Zdaniem przedstawicieli starostwa ciało z reguły obserwuje biernie pracę władz powiatu.

Istnienie tych struktur z reguły jest ustanowione na podstawie przepisów. Aktywność tych organów jest silnie zróżnicowana, co należy uznać za słabą stronę relacji władz powiatu z podmiotami zewnętrznymi.

Starostwo Powiatowe wdraża Program współpracy powiatu mieleckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jest on regulowany ustawowo. Brakuje natomiast organów opiniodawczych i konsultacyjnych, które nie są regulowane poprzez akty prawne, zwłaszcza takich ciał opiniodawczych, które dotyczą kwestii gospodarczych oraz np. kwestii młodzieży. Jest to słaba strona Starostwa Powiatowego w tym obszarze tematycznym.

Jeśli chodzi o otoczenie Starostwa Powiatowego w zakresie analizowanego obszaru tematycznego: jak wspomniano w poprzednim podrozdziale *„Słabą stroną powiatu jest to, iż w powiecie mieleckim liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (rejestrowanych w KRS) na 10 000 mieszkańców, ilustrująca aktywność społeczną obywateli jest niższa od wskaźnika dla województwa i dla całego kraju. Dla powiatu wynosi ona 28, zaś dla Polski i Podkarpacia: 30.*" Na terenie powiatu działa według danych Starostwa Powiatowego oraz portalu NGO.pl 263 stowarzyszenia (włącznie z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi) i 8 fundacji (działających na terenie Mielca), przy czym kilkanaście ze stowarzyszeń zostało uznanych przez przedstawicieli urzędu za ważne w środowisku powiatu organizacji pozarządowych. Wśród nich przedstawiciele starostwa wymienili: Automobilklub w Mielcu, PSD Koło Terenowe w Podleszanach, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Oddział Powiatowy w Mielcu, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Osób Wspierających przy Warsztatach Terapii Zajęciowej, Towarzystwo Miłośników Ziemi Mieleckiej, Stowarzyszenie Kulturalne JARTE, Stowarzyszenie Kobiet w Czerminie „GRACJA", Góreckie Stowarzyszenie Kobiet „Victoria", Stowarzyszenie dla Was, Ochotniczą Straż Pożarną w Sarnowie, Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „OSADA", Europejskie Stowarzyszenie Kobiet „Nasze Grochowe II", Stowarzyszenie „Prężne Sioło", Stowarzyszenie „Kawęczyn Łączy Pokolenia", Stowarzyszenie „Nasze Wadowice" oraz Rejonowe Koło Pszczelarzy. Do innych aktywnych podmiotów pozarządowych zaliczyć należy Parafię Rzymsko-Katolicką p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Tuszowie Narodowym. PCPR w Mielcu wskazał jako aktywne w swej działalności takie organizacje jak: Mieleckie Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Mielcu, Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Mielcu, Stowarzyszenie Amazonek Powiatu Mieleckiego i Rejonowe Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo.

Działalność wymienionych wyżej organizacji należy uznać za szanse dla Starostwa Powiatowego w zakresie dialogu społecznego. Za zagrożenie w przedmiotowym obszarze

tematycznym działań zaliczyć należy relatywnie niską liczbę fundacji, zarejestrowanych na terenie powiatu.

Odnośnie do aktywności podmiotów zewnętrznych wobec działań Starostwa Powiatowego: ankiety wypełnione przez przedstawicieli urzędu wskazują, iż w przyjętej skali 0-3 natężenia aktywności, poszczególne badane kategorie podmiotów cechują się zróżnicowaną aktywnością (ryc.14). Za zagrożenie (negatywny czynnik zewnętrzny) w relacjach między urzędem powiatowym a podmiotami zewnętrznymi uznać należy stopień aktywności mieszkańców oraz władz gmin w procesie partycypacji społecznej i dialogu społecznym.

Z punktu widzenia współpracy Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi istotną szansą mogą być pozytywne zmiany w systemie prawnym na poziomie kraju w przyszłości, zwłaszcza prowadzenia NGO, możliwości wykorzystania środków UE na rozwój takich instytucji oraz technik partycypacji publicznej w działaniach władz powiatu, a także wzrost znaczenia polityk horyzontalnych w politykach krajowych, regionalnych i lokalnych, przede wszystkim w zakresie równych szans, które są jednym z istotnych obszarów organizacji pozarządowych.

Na dodatek, do istotnych zagrożeń zewnętrznych zaliczono brak kompleksowego systemu wspierania NGO poprzez politykę fiskalną i prawną, co ma istotny wpływ na kondycję instytucji zewnętrznych, zwłaszcza organizacji pozarządowych i innych instytucji nieformalnych oraz ich możliwości współpracy ze Starostwem Powiatowym.

Rysunek 14 Natężenie aktywności różnych podmiotów zewnętrznych w procesie współpracy ze Starostwem Powiatowym w Mielcu. Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji przedstawicieli Starostwa oraz jednostek podległych

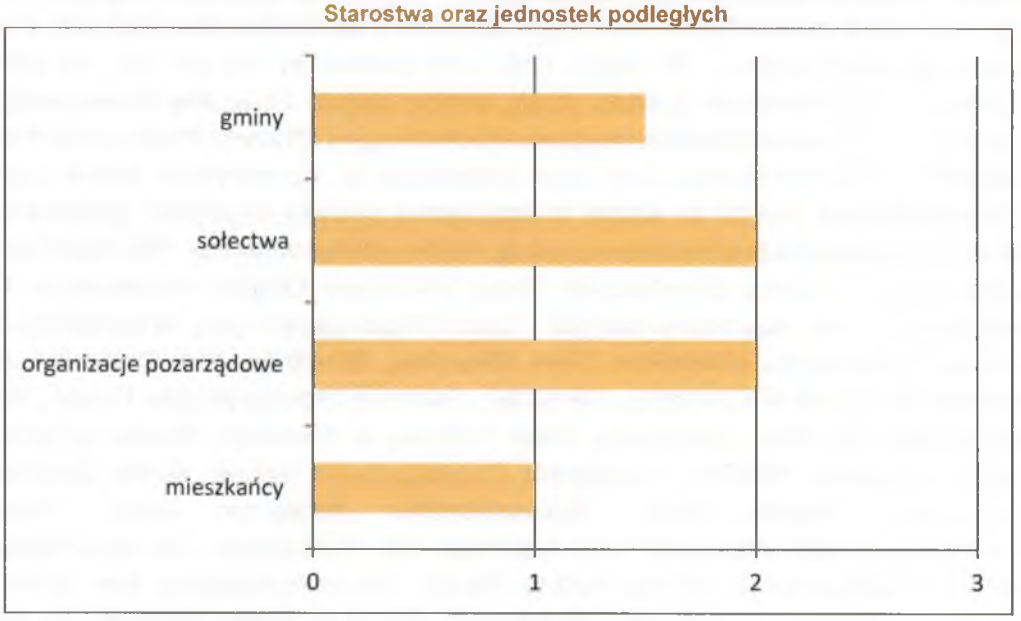

3.9 Analiza środowiska zewnętrznego dla Powiatu Mieleckiego

Analizę środowiska zewnętrznego wykonano dla Powiatu Mieleckiego jako zespołów ludzi, mieszkających i działających na danym terenie. Teren to określony obszar charakteryzujący się ukształtowanym środowiskiem kulturowym i geograficznym, z określoną infrastrukturą. Całość środowiska zewnętrznego podzielono na pięć obszarów, zgodnie ze zmodyfikowaną na potrzeby jst autorską analizą 5 sił Portera. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli na ryc. 15.

Rysunek 15 Analiza otoczenia zewnętrznego dla Powiatu Mieleckiego. Opracowanie własne.

Obszary tematyczne / Czynniki analizy	*Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka*	*Kapitał ludzki i społeczny*	*Infrastruktura*	*Środowisko naturalne i kulturowe*
Dostawcy	Duże firmy i korporacje z branży lotniczej, elektrotechnicznej i elektromechanicznej, potencjalni inwestorzy z Polski, władze samorządowe województwa, instytucje centralne odpowiedzialne za wdrażanie środków unijnych i krajowych	Duże organizacje pozarządowe z dużych ośrodków (Warszawa, Kraków, Rzeszów), duże instytucje, działające w sektorze oświaty i edukacji oraz szkolnictwa, ochrony zdrowia, polityki społecznej, kultury etc. Władze samorządowe województwa, instytucje centralne odpowiedzialne za wdrażanie środków unijnych i krajowych	Władze samorządowe województwa, instytucje centralne odpowiedzialne za wdrażanie środków unijnych i krajowych, powiaty sąsiadujące z powiatem mieleckim, zainteresowane wspólnymi zintegrowanymi projektami w zakresie rozbudowy infrastruktury	Władze samorządowe województwa, administracja specjalna, odpowiedzialna za zarządzanie wodami śródlądowymi, lasami, instytucje centralne odpowiedzialne za wdrażanie środków unijnych i krajowych
Potencjalni wchodzący	Nie zidentyfikowano potencjalnych wchodzących			
Konkurenci w branży	Pozostałe SSE, duże ośrodki miejskie, konkurujące o inwestycje, zasoby kapitału finansowego, zasoby ludzkie z terenu powiatu, sąsiadujące powiaty, mające charakter rolniczy	Duże ośrodki miejskie, konkurujące z powiatem mieleckim w zakresie dostępu do usług publicznych,	Inne powiaty i gminy z obszaru Podkarpacia, rywalizujące z powiatem mieleckim o zasoby: głównie finansowe, lotnisko w Jasionce,	Południowe i centralne powiaty województwa Podkarpackiego, o dużych walorach środowiskowych i kulturowych
Substytuty	Nie zidentyfikowano potencjalnych wchodzących			
Odbiorcy	Kontrahenci i klienci firm, działających na terenie powiatu, w tym odbiorcy na rynku rolno-spożywczym (odbiorcy pochodzą z całego kraju i zagranicy	Osoby, spoza terenu powiatu, korzystające z usług publicznych, zwłaszcza zdrowotnych, oferowanych przez szpital powiatowy	Korzystający z infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej	Uczestnicy imprez kulturalnych spoza powiatu i korzystający z oferty turystycznej

Z powyższego zestawienia wynika, iż powiat ma ugruntowaną pozycję wobec swojego otoczenia: nie zidentyfikowano bowiem w skali województwa i kraju powiatu, który w agresywny, dynamiczny sposób mógłby przejąć gospodarcze i ekonomiczne znaczenie Powiatu Mieleckiego, przede wszystkim w wyspecjalizowanym przemyśle lotniczym. Nie zidentyfikowano także substytutów struktur władz powiatu, czyli administracji rządowej lub samorządowej, która mogłaby przejąć sterowanie, koordynację lub wspieranie procesów we wszystkich analizowanych obszarach tematycznych i bieżąco zarządzać kwestiami rozwojowymi w skali obszaru powiatu.

Otoczenie powiatu można podzielić na pięć kręgów przestrzennych. Należą do nich krąg:

1) lokalny (obejmujący powiat),
2) sublokalny (północno-wschodnia część województwa podkarpackiego, zachodnia część Małopolski oraz południowa część województwa świętokrzyskiego),
3) regionalny (województwo podkarpackie),
4) krajowy (cała Polska),
5) kontynentalny/światowy (UE, rynki amerykańskie i azjatyckie).

Relacje kręgów przestrzennych w otoczeniu dla poszczególnych obszarów tematycznych ilustruje tabela na ryc.16

Rysunek 16 Skala otoczenia dla Powiatu Mieleckiego w poszczególnych obszarach tematycznych. Opracowanie własne

Obszary tematyczne / Kręgi przestrzenne	*Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka*	*Kapitał ludzki i społeczny*	*Infrastruktura*	*Środowisko naturalne i kulturowe*
Lokalny	X	X	X	X
Subregionalny	X	X	X	X
Regionalny	X	X	X	
Krajowy	X			
Kontynentalny/światowy	X			

4 Wybory strategiczne dla poszczególnych obszarów

4.1 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka

Przeprowadzona analiza TOWS/SWOT dla obszaru tematycznego *Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka* wykazała, iż w pierwszej kolejności **należy wykorzystywać mocne strony powiatu oraz szanse, jakie pojawiają się w otoczeniu (strategia agresywna)**

W konsekwencji, zdefiniowane cele oraz podejmowane działania powinny koncentrować się na:

1) wykorzystywaniu w polityce wizerunkowej powiatu silnych tradycji polskiego przemysłu lotniczego,

2) funkcjonowaniu Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec (podstrefa Mielec) jako zasadniczego potencjału gospodarczego, miejsca koncentracji przemysłu i innowacji w powiecie i wykorzystaniu zainteresowania globalnych koncernów oraz małych i średnich przedsiębiorstw zagranicznych polskimi wyrobami, w tym przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego

3) wykorzystaniu działań Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego jako istotnego partnera w realizacji działań, mających na celu dalsze podnoszenie konkurencyjności gospodarki powiatu,

4) rozwoju funkcjonowania Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego AGH w Mielcu w kierunku przekształcenia go w Wydział AGH oraz przyciąganiu innych szkół wyższych z wykorzystaniem atutu funkcjonującego lotniska,

5) efektywnym wykorzystaniu Inkubatora Nowych Technologii IN-Tech-1 i IN-Tech-2 oraz Mieleckiego Parku Przemysłowego, a także Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności środków krajowych i UE na rozwój współpracy przemysłu z sektorem B+R, możliwości kooperacji międzynarodowej w zakresie przemysłu lotniczego i elektrotechnicznego i związanego z tym napływu kapitału,

6) transferze wiedzy w zakresie zarządzania, organizacji informatyzacji, techniki, technologii, lean manufacturing, EHS, HR z dużych firm (z kapitałem zagranicznym) do średnich i małych przedsiębiorstw,

7) wspieraniu aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu,

8) wzmacnianiu zróżnicowania produktów rolnych z terenu powiatu wraz z przełamywaniem występującej przy tym niekorzystnej struktury agrarnej rolnictwa (silnym rozdrobnieniem gospodarstw i jego ekstensywności i niskiej towarowości).

4.2 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Kapitał ludzki i społeczny*

Analiza dla obszaru tematycznego *Kapitał ludzki i społeczny* wykazuje równoważne znaczenie wszystkich elementów SWOT dla wyborów strategicznych dla powiatu (równoważne znaczenie strategii agresywnej ze strategią defensywną)

Tym samym dla formułowania celów i działań w strategii ważne będzie:

1) w odniesieniu do usług edukacyjnych i kulturalnych: utrzymanie ich wysokiej jakości oraz ich rozszerzanie,

2) w odniesieniu do usług zdrowotnych: utrzymanie wysokiej jakości usług zdrowotnych Szpitala Powiatowego im. E. Biernackiego w Mielcu oraz dalszy jego rozwój poprzez perspektywę nawiązania współpracy przez Uniwersytet Rzeszowski oraz Podkarpackie Centrum Onkologii, a także rozszerzenie liczby lekarzy i specjalizacji lekarskich, dostępnych bezpośrednio w publicznych jednostkach zdrowia na terenie powiatu,

3) w odniesieniu do rynku pracy: utrzymanie relatywnie niewielkiego bezrobocia i jego małej dynamiki wzrostu, utrzymanie gęstej sieci szkół zawodowych i liceów profilowanych z jednoczesnym przyspieszeniem procesu adaptacji programu tych szkół do zmieniającego się rynku pracy, co w konsekwencji powinno zahamowywać proces zasysania kapitału ludzkiego z rejonu powiatu mieleckiego przez rynki pracy silnych ośrodków regionalnych i metropolitalnych, takich jak Rzeszów, Kraków i Warszawa,

4) w odniesieniu do polityki społecznej i pomocy społecznej: zmniejszenie wysokiego odsetka osób, które korzystają z pomocy społecznej GOPSów, przy jednoczesnym intensywnym rozwoju instytucji ekonomii społecznej, które mogą wesprzeć GOPSy w działaniach wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,

5) wsparcie organizacji pozarządowych wobec relatywnie słabszego rozwoju NGO pozarządowych (rejestrowych) w porównaniu z danymi z regionu oraz Polski,

6) wzrost znaczenia polityk horyzontalnych w politykach krajowych, regionalnych i lokalnych oraz możliwości wykorzystania środków UE na rozwój kapitału ludzkiego, społecznego i gospodarczego, (jednak przy założeniu, iż wsparcie finansowe ze środków krajowych oraz środków UE dla instytucji pomocy społecznej oraz publicznych służb zatrudnienia nie okaże się nieprzystające wobec realnych potrzeb lokalnych społeczności),

7) zwiększenie aktywności władz powiatu w działaniach krajowych i regionalnych stowarzyszeń i związków jst w celu kreowania polityki krajowej względem kompetencji i finansów struktur powiatów w Polsce oraz informowanie powiatowej opinii publicznej o pracy we wspomnianych strukturach,

8) nawiązanie współpracy międzynarodowej przez władze powiatu z ich odpowiednikami w Europie, zwłaszcza w organizacjach, które skupiają obszary uprzemysłowione a także nawiązanie dwustronnej współpracy (powiaty partnerskie) z odpowiednikami w Europie,

9) wspieranie współpracy z podmiotami zewnętrznymi nie tylko Starostwa Powiatowego, ale również jednostek podległych, np. PCPR,

10) rozwój ciał opiniodawczych przy Zarządzie Powiatu w zakresach, które są istotne z punktu widzenia działań strategicznych powiatu: typu Rada Gospodarcza i Powiatowa Rada Młodzieży,

11) aktywizacja tych ciał opiniodawczych, które zostały już ustanowione przez Radę Powiatu, a które formalnie przy niej działają, lecz są mało aktywne,

12) wprowadzanie form aktywizujących mieszkańców powiatu oraz przedstawicieli gmin i sołtysów w badaniach opinii społecznej, ewaluacjach, konsultacjach społecznych etc.

4.3 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Infrastruktura*

Analiza TOWS/SWOT dla obszaru *Infrastruktura* wykazuje, iż cele oraz działania powinny być skoncentrowane na **wykorzystaniu mocnych stron powiatu, walce ze słabymi stronami oraz reagowaniu na potencjalne zagrożenia, idące z zewnątrz (strategia agresywna z elementami strategii defensywnej).**

W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na:

1) zwiększenie konkurencyjności w funkcjonowaniu i powiązaniach komunikacyjnych lotniska w Mielcu, z uwzględnieniem dominującej roli lotniska Rzeszów Jasionka,

2) utrzymanie gęstej sieci infrastruktury kolejowej (zwłaszcza na obszarze Mielca),

3) utrzymanie i dalsze rozwijanie infrastruktury przesyłu paliw (w tym gazu) i energii,

4) utrzymanie sieci dróg gminnych i powiatowych oraz wojewódzkich w dobrym stanie oraz doprowadzenie do funkcjonowania dróg krajowych o wyższych parametrach ruchu,

5) uwzględnianie w kolejnych planach inwestycyjnych modernizacji dróg faktu uruchomienia nowych elementów infrastruktury drogowej: przeprawy mostowej na Wiśle między powiatem mieleckim a staszowskim w transporcie kołowym na północ, w kierunku Środkowej Polski oraz obwodnicy Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985, która odciąży ruch kołowy w Mielcu, ale dociąży ruch na drogach wojewódzkich,

6) realizację nowej przeprawy mostowej na Wisłoce, która pozwoli lepiej powiązać komunikacyjnie Mielec i teren powiatu z autostradą A-4 na węźle Dębica-Pustynia poprzez drogę wojewódzką nr 984,

7) modernizację drogi kolejowej nr 25, przy uwzględnieniu zagrożenia, iż dla PKP PLK droga ta nie ma charakteru priorytetu inwestycyjnego (w skali regionu i kraju),

8) utrzymanie i dalsze rozwijanie sieci wodociągów na terenie gmin, wchodzących w skład powiatu,

9) intensywną rozbudowę sieci kanalizacyjnej, szczególnie w tych gminach, w których stopień skanalizowania nie przekracza 50 %,

10) intensywną informatyzację gmin, wchodzących w skład powiatu ze szczególnym uwzględnieniem rozbudowy sieci szerokopasmowej oraz dostępu do Internetu przez punkty WI-FI,

11) zagrożenia dla wspomnianych wcześniej kierunków działań i ich finansowania, wynikające z niewłaściwego programowania i alokowania środków finansowanych zewnętrznych.

4.4 Analiza TOWS/SWOT dla obszaru Środowisko naturalne i kulturowe

Analiza wykonana dla tego obszaru tematycznego *Środowisko naturalne i kulturowe* wykazała, iż w pierwszej kolejności należy skoncentrować się na **słabych stronach powiatu oraz na zagrożeniach (strategia defensywna)**, zaś w drugiej kolejności dopiero na mocnych stronach i szansach, tkwiących w otoczeniu powiatu.

To, co powinno być priorytetem w wyborach strategicznych powiatu to:

1) zmniejszanie wewnętrznych zróżnicowań przekształceń naturalnego krajobrazu przyrodniczego,
2) powstrzymanie zacierania się struktur osadniczych kolonii niemieckich z przełomu XVIII i XIX w.,
3) minimalizacja ryzyk, związanych z zagrożeniami powodziowymi w dolinach Wisły i Wisłoki, w związku z zachodzącymi zmianami klimatycznymi, zwiększającymi częstotliwość i zasięg powodzi na terenie powiatu oraz wpływającymi na efektywność rolnictwa
4) zmniejszanie energochłonności działania przedsiębiorstw i instytucji publicznych, funkcjonujących na obszarze powiatu,
5) zwiększanie udziału OZE w strukturze pozyskiwania energii na terenie powiatu z zastrzeżeniem, iż barierą na szybki ich rozwój są wysokie koszty inwestycji, zmniejszających emisję CO_2 i innych gazów (dla przedsiębiorstw): niechęć do podwyższania kosztów produkcji i obciążania takimi inwestycjami rachunku ekonomicznego oraz wysoki koszt stosowania OZE w stosunku do klasycznych źródeł pozyskiwania energii (z kopalin).

Należy także zwrócić uwagę na :

6) możliwości wykorzystania dużych kompleksów leśnych we wschodniej części powiatu oraz doliny Wisły i Wisłoki na potrzeby innowacyjnych form turystyki biznesowej i weekendowej, jako odpowiedź konkurencyjna na istnienie w środkowej i południowej części województwa podkarpackiego obszarów o bardzo wysokich walorach krajobrazowych oraz kulturowych.

5 Cele i działania

Biorąc pod uwagę wyniki diagnozy, sporządzonej dla wybranych obszarów i podobszarów tematycznych w rozdziale 3 strategii oraz analizę wyborów strategicznych, sporządzonych w rozdziale 4 dokumentu przyjęto cztery cele strategicznych oraz przypisanych im łącznie dziesięć celów szczegółowych. Każdemu z przypisanych obszarów tematycznych przypisano jeden cel strategiczny. Cele szczegółowe natomiast zawierają w sobie jeden lub kilka podobszarów tematycznych. Strukturę celów ilustruje ryc. 17.

Rysunek 17 Struktura celów strategicznych i celów szczegółowych Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020

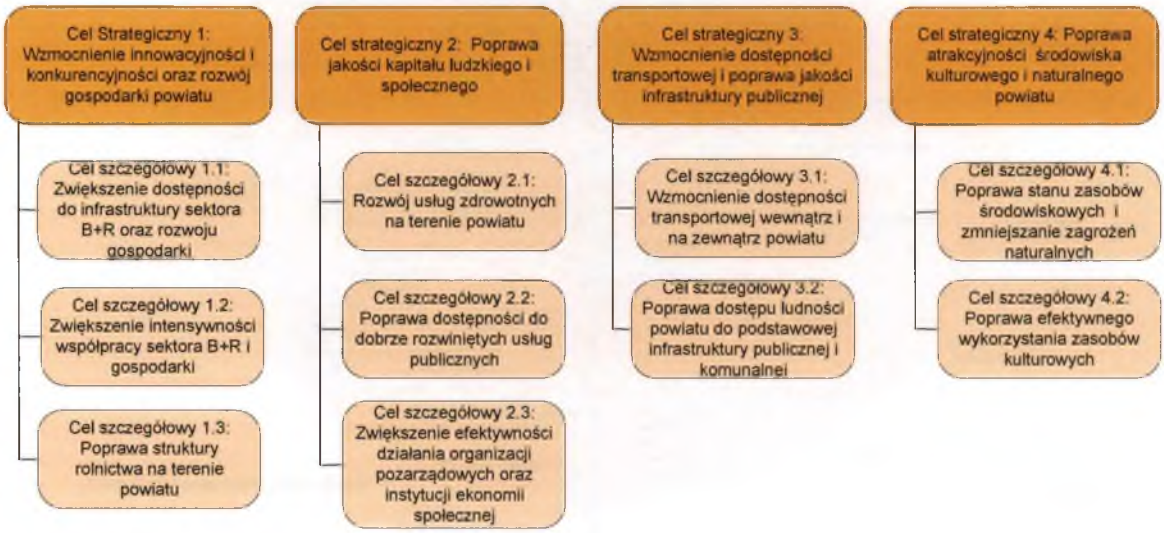

W kolejnych podrozdziałach, cele strategiczne oraz cele szczegółowe przypisane zostaną dla poszczególnych obszarów tematycznych.

Dla każdego z analizowanych obszarów w układzie tabelarycznym zostaną także wskazane proponowane działania: wiązki projektów lub poszczególne przedsięwzięcia do realizacji w latach 2014-2020. Ich wykonanie ma przyczynić się do osiągania celów szczegółowych. Stąd też owe działania zostaną od razu przypisane indywidualnie do każdego ze zdefiniowanych celów na poziomie operacyjnym. W celu łatwiejszej identyfikacji, działania te zostaną pokazane w układach tabelarycznych. W tabelach tych, poza opisem projektów zostaną zdefiniowane podmioty lub grupy podmiotów, które będą odpowiedzialne za ich wdrażanie, bądź też pomogą władzom powiatowym w ich realizacji.

Ze względu na fakt, iż Strategia obejmuje nie tylko te działania (przedsięwzięcia), za które odpowiedzialne są władze powiatu, przeprowadzono analizę potencjalnych partnerów. Zidentyfikowano grupę 21 pojedynczych instytucji lub ich grup, które mogą wspierać władze powiatu z realizacji Strategii. Ich rolę w realizacji poszczególnych działań ilustruje wykres na ryc. 20. Im bliżej środka tarczy w danym obszarze tematycznym, tym znaczenie danej grupy partnerów lub poszczególnych instytucji dla realizacji działań jest bardziej istotna.

Rysunek 18 Analiza partnerów dla Starostwa Powiatowego w realizacji celów i działań Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

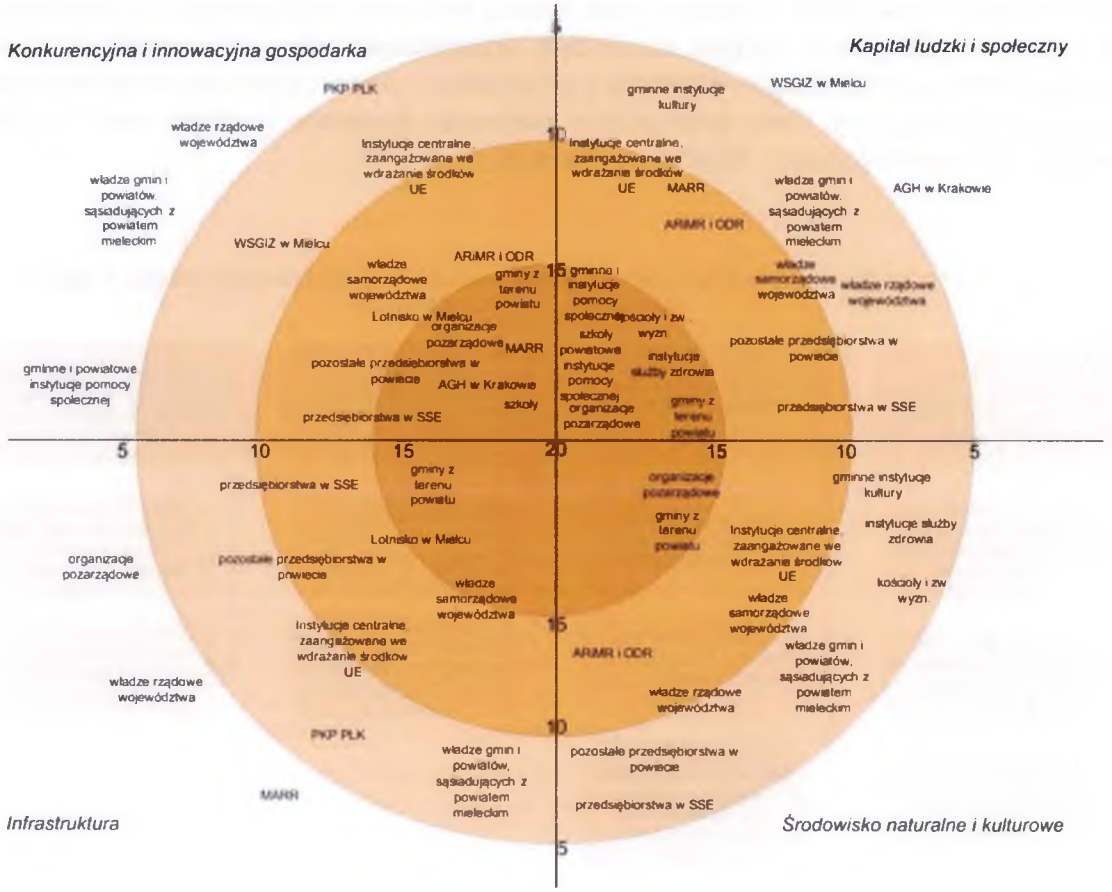

5. 1 Obszar tematyczny Konkurencyjna i Innowacyjna gospodarka

5.1.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny 1	Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu
Ce szczegółowy 1.1	Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki
Cel szczegółowy 1.2	Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki
Cel szczegółowy 1.3	Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu

5.1.2 Opis działań

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Cel szczegółowy 1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki		
Przygotowanie terenów pod nowe inwestycje (porządkowanie polityki planistycznej, statusu prawnego i właścicielskiego, tworzenie infrastruktury komunalnej, transportowej i teleinformatycznej na nowych obszarach)	Powiat Mielecki, gminy z obszaru powiatu, ARP SA	MARR, firmy z obszaru SSE
Rozszerzenie obszaru Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec na terenie powiatu mieleckiego	Powiat Mielecki, gminy z obszaru powiatu, ARP	MARR, firmy z obszaru SSE
Przenoszenie na teren powiatu wydziałów B+R przez firmy, które do tej pory wspomniane wydziały miały zlokalizowane w innych częściach Polski lub za granicą	firmy z obszaru SSE	Firmy spoza SSE, MARR, Powiat Mielecki
Akcje promocyjne i doradztwo i instrumenty inżynierii finansowej (zwrotne i bezzwrotnej) dla nowych firm, które deklarują lokalizację w Inkubatorze Nowych Technologii IN-Tech-1 i IN-Tech-2 oraz Mieleckim Parku Przemysłowym	MARR, ARP SA	Powiat Mielecki
Stworzenie programów nauczania i kształcenia wyższego, związanych z wykorzystaniem Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania	szkoły zawodowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne publiczne i niepubliczne, działające na terenie powiatu, AGH	Powiat Mielecki, Wyższa Szkoła Gospodarki i Zarządzania w Krakowie (OWE w Mielcu)
Stworzenie Wydziału AGH w Mielcu	AGH	Powiat Mielecki
Projekty z zakresu doradztwa zawodowego, tworzenia i działalności przedsiębiorstw	MARR	Powiat Mielecki

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Cel szczegółowy 1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki		
Prowadzenie badań podstawowych, przemysłowych, rozwojowych w sektorach nauki i gospodarki obecnych na terenie powiatu (przede wszystkim lotniczym, elektrotechnicznym, mechanicznym)	Podmioty gospodarcze z SSE, AGH	Podmioty gospodarcze spoza SSE, Politechnika Warszawska, Politechnika Rzeszowska
Prowadzenie projektów edukacyjnych i szkoleniowych skoncentrowanych na transferze wiedzy w zakresie zarządzania, organizacji informatyzacji, techniki, technologii, Leanu Manufacturing, EHS, HR z dużych firm (z kapitałem zagranicznym) do średnich i małych przedsiębiorstw	Podmioty gospodarcze z SSE, MARR,	Powiat Mielecki
Aktywne doradztwo, szkolenia, prowadzenie banków danych, animacje kontaktów w zakresie współdziałania między instytucjami badawczymi a firmami	MARR, AGH	Powiat Mielecki
Akcje promocyjne i wspierające powstawanie, rozwój i działalność organizacji pozarządowych funkcjonujących w sferze wspierania biznesu, gospodarki (szkolenia, doradztwo, animacja, wsparcie finansowe)	MARR, Powiat Mielecki	Organizacje pozarządowe
Cel szczegółowy 1.3: Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu		
Projekty szkoleniowo-doradcze dla rolników z zakresu dobrych praktyk w rolnictwie	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARIMR, ODR w Boguchwale
Projekty polegające na przywracaniu gleb o najwyższych klasach do celów rolniczych	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARIMR, ODR w Boguchwale
Projekty związane z zalesianiem i wprowadzaniem łąk i traw na gruntach niewykorzystywanych rolniczo, charakteryzujących się słabymi glebami	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARIMR, ODR w Boguchwale

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Realizacja programu scalania gruntów rolnych, w tym ich wykupu na cele inwestycyjne	Powiat Mielecki	gminy z terenu powiatu
Realizacja programów szkoleniowo-doradczych i wspierających osoby, które deklarują wychodzenie z działalności rolniczej (w tym wspieranie działalności agroturystycznej, usług prostych, handlu, wyrobu i sprzedaży artykułów rzemiosła, kuchni tradycyjnej etc.)	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARIMR, ODR w Boguchwale

5.2 Obszar tematyczny Kapitał ludzki i społeczny

5.2.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny 2	Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego
Cel szczegółowy 2.1	Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu
Cel szczegółowy 2.2	Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych
Cel szczegółowy 2.3	Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej

5.2.2 Opis działań

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Cel szczegółowy 2.1: Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu		
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego oraz tworzenie nowej podstacji PSPR,	Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego	Powiat Mielecki, władze samorządowe województwa
Rozbudowa i modernizacja łączności radiowej dla ratownictwa medycznego	Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego	Powiat Mielecki, władze samorządowe województwa

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Rozbudowa i modernizacja Szpitala Powiatowego im. E. Biernackiego w Mielcu, w tym stworzenie Oddziału Onkologicznego i przekształcenie części oddziałów w oddziały kliniczne	Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Mielcu	Powiat Mielecki, władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE Uniwersytet Rzeszowski Podkarpackie Centrum Onkologii
Rozszerzenie działalności instytucji zdrowia w powiecie przez zwiększenie liczby specjalistów lekarzy, pracujących na rzecz społeczeństwa powiatu	Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Mielcu, Powiat Mielecki	gminy z terenu powiatu
Modernizacja i rozbudowa gminnych ośrodków zdrowia	Powiat Mielecki	gminy z powiatu mieleckiego, władze samorządowe województwa
Organizacja i prowadzenie programów profilaktycznych i zdrowotnych dotyczących zwalczania chorób cywilizacyjnych, opieki nad kobietami w ciąży i matkami oraz dziećmi w wieku niemowlęcym, opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi, a także w zakresie pomocy przedmedycznej	Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Mielcu, Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego, organizacje pozarządowe	Powiat Mielecki
Cel szczegółowy 2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych		
Inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury instytucji kultury	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	władze samorządowe województwa
Inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, w tym infrastruktury sportowej	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	władze samorządowe województwa
Stworzenie Powiatowego Centrum Kulturalno-Oświatowego	Zespół Szkół Technicznych w Mielcu	Powiat Mielecki, władze samorządowe województwa

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Projekty polegające na zwiększeniu efektywności procesu adaptacji programu szkół ponagimnazjalnych, zawodowych, liceów profilowanych do zmieniającego się rynku pracy (nowe metody nauczania, zakup nowego sprzętu edukacyjnego, analizy zapotrzebowań rynkowych na specjalistów,	Powiat Mielecki, szkoły zawodowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne publiczne i niepubliczne, działające na terenie powiatu	AGH, Wyższa Szkoła Gospodarki i Zarządzania w Krakowie (ZWE w Mielcu) władze samorządowe województwa, organizacje pozarządowe
Projekty związane z rozwojem kapitału ludzkiego, promocją zatrudnienia z zakresu: doradztwa zawodowego, przekwalifikowania się, zdobywania nowych kwalifikacji, zdobywania umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy wspierane pośrednictwem pracy oraz aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	PUP, MARR, organizacje pozarządowe, szkoły zawodowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne publiczne i niepubliczne, działające na terenie powiatu	Powiat Mielecki
Rozbudowa infrastruktury PCPR	Powiat Mielecki	władze samorządowe województwa
Cel szczegółowy 2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej		
Wsparcie działań organizacji pozarządowych poprzez projekty doradcze, szkoleniowe,	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	organizacje pozarządowe
Utworzenie Inkubatora NGO, który miałby na celu stałe doradztwo i wsparcie merytoryczne dla nowopowstałych i funkcjonujących organizacji pozarządowych na terenie powiatu: w zakresie zarządzania strategicznego, finansowego etc.	Powiat Mielecki	organizacje pozarządowe
Realizacja projektów z zakresu lokalnych inicjatyw i wydarzeń sportowych, edukacyjnych, kulturalnych, oświatowych, promocyjnych, gospodarczych etc.	organizacje pozarządowe	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Mielcu	Powiat Mielecki, PCPR	organizacje pozarządowe
Przekształcenie Punktu Interwencji Kryzysowej" w "Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Powiat Mielecki, PCPR	organizacje pozarządowe
Utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków	Powiat Mielecki, PCPR	organizacje pozarządowe
Zwiększenie liczby i rozszerzenie działalności Zakładów Aktywności Zawodowej i Warsztatów Terapii Zajęciowej	PCPR, organizacje pozarządowe, szkoły zawodowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne publiczne i niepubliczne, działające na terenie powiatu	Powiat Mielecki
Rozwój spółdzielni socjalnych jako formy aktywności zawodowej i innych form samopomocy socjalnej, w tym opieki nad osobami starszymi, chorymi i niesamodzielnymi	PUP, organizacje pozarządowe	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE

5.3 Obszar tematyczny *Infrastruktura*

5.3.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny 3	Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej
Cel szczegółowy 3.1	Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu
Cel szczegółowy 3.2	Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej

5.3.2 Opis działań

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Cel szczegółowy 3.1: Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu		
Budowa nowego mostu na Wisłoce	Powiat Mielecki	Władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Modernizacja i przebudowa dróg wojewódzkich	Władze samorządowe województwa	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu
Modernizacja i przebudowa dróg powiatowych	Powiat Mielecki	Władza samorządowe województwa, gminy z terenu powiatu
Modernizacja i przebudowa dróg gminnych	Gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa, Powiat Mielecki
Modernizacja i przebudowa drogi kolejowej nr 25	PKP PLK	Władze samorządowe województwa, Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, powiaty sąsiednie instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Rozwój infrastrukturalny lotniska w Mielcu oraz podnoszenie jego standardu	Lotnisko Mielec Sp. z o.o.	Władze samorządowe województwa, Powiat Mielecki, Miasto Mielec, ARP, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Cel szczegółowy 3.2: Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej		
Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gmin, wchodzących w skład powiatu	Gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa, Powiat Mielecki, instytucje centralne,

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
		odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej na obszarze gmin wchodzących w skład powiatu	Gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa, Powiat Mielecki
Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci teleinformatycznych na obszarze gmin, wchodzących w skład powiatu	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Zwiększanie stanu zasobów cyfrowych powiatu (np. w zakresie ewidencji gruntów)	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Modernizacja i rozbudowa sieci gazowej na rzecz wykorzystywania jej przez firmy oraz osoby fizyczne	PGNiG SA	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, firmy z SSE oraz działające poza nią

5.4 Obszar tematyczny Środowisko naturalne i kulturowe

5.4.1 Cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny 4	Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu
Cel szczegółowy 4.1	Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych
Cel szczegółowy 4.2	Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych

5.4.2 Opis działań

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Cel szczegółowy 4.1: Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych		
Realizacja monitoringu właściwego prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej na obszarach NATURA 2000 na terenie powiatu	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARiMR, ODR w Boguchwale, organizacje pozarządowe, działające w sektorze ekologii i ochrony środowiska
Realizacja projektów rolno-środowiskowych, mających na celu ochronę różnorodności biologicznej oraz przywracanie pierwotnie żyjących gatunków roślin i zwierząt (zwłaszcza na zachodnich obszarach powiatu)	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARiMR, ODR w Boguchwale
Podjęcie działań na rzecz stałego monitoringu i poprawy stanu powietrza	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, zainteresowani przedsiębiorcy lub stowarzyszenia
Realizacja projektów, związanych z ochroną i rewitalizacją gleb	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	ARiMR, ODR w Boguchwale
Rozbudowa i modernizacja systemu wałów przeciwpowodziowych	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu	Władze samorządowe województwa (Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie)
Rozwój systemów zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej na obszarze powiatu, w tym rozbudowa i modernizacja systemów łączności, wspólnych systemów informatyczno-telekomunikacyjnych	Powiat Mielecki, PSP, gminy z terenu powiatu	OSP działające na terenie powiatu, władze samorządowe województwa, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych
Modernizacja wyposażenia straży pożarnej z terenu powiatu, w tym zakup i wymiana sprzętu: gaśniczego, ratownictwa chemicznego, drogowego,	Powiat Mielecki, PSP,	OSP, działające na terenie powiatu, gminy z terenu powiatu, Władze samorządowe województwa

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
Projekty z zakresu termomodernizacji, wymiany źródeł energii i ciepła, wprowadzania OZE w budynkach publicznych	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu oraz ich jednostki organizacyjne	władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE, WFOŚ
Projekty z zakresu termomodernizacji, wymiany źródeł energii i ciepła, wprowadzania OZE w budownictwie mieszkaniowym (w tym wsparcie finansowe, doradztwo i promocja rozwiązań ekologicznych)	Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, właściciele indywidualni	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE, WFOS
Projekty z zakresu termomodernizacji wymiany źródeł energii i ciepła, wprowadzania OZE w działalności gospodarczej, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorców na terenie powiatu (w tym wsparcie finansowe, doradztwo i promocja rozwiązań ekologicznych)	Firmy na terenie SSE, pozostałe firmy na terenie powiatu	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE, WFOŚ
Rozbudowa infrastruktury turystycznej (w tym na cele turystyki, rekreacji i sportów wodnych) w dolinie Wisły i Wisłoki na potrzeby innowacyjnych form turystyki biznesowej i weekendowej	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu,	władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Rozbudowa infrastruktury turystycznej (szlaki piesze, rowerowe) na obszarach leśnych powiatu	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu,	władze samorządowe województwa, instytucje centralne, odpowiedzialne za wdrażanie środków UE
Cel szczegółowy 4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych		
Przedsięwzięcia mające na celu utrzymanie struktur osadniczych kolonii niemieckich z przełomu XVIII i XIX w. (zwłaszcza w zakresie uwzględniania ich w procesie	Gminy z terenu powiatu	Powiat Mielecki, władze rządowe w województwie (Wojewódzki Konserwator Zabytków)

Działanie	Podmiot lub podmioty zaangażowane w realizację działania	Podmioty wspierające
planistycznym, podnoszenie świadomości mieszkańców na temat konieczności utrzymania zabytkowych struktur osadniczych)		
Kampanie promujące zabytki na terenie powiatu	Powiat Mielecki	Gminy z terenu powiatu
Tworzenie zintegrowanych szlaków turystyki kulturowej, sieciujących zabytki z terenu powiatu	Powiat Mielecki	Gminy z terenu powiatu
Utrzymanie i rewitalizacja oraz konserwacja zabytków wraz z rewitalizacją przestrzeni dookoła nich	Właściciele i użytkownicy zabytków, w tym kościoły i związki wyznaniowe, osoby fizyczne i prawne	Powiat Mielecki, gminy z terenu powiatu, władze samorządowe województwa, WKZ, MKiDN
Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu, w tym tradycje, obrzędowość, sztukę, kulinaria etc.	Powiat Mielecki, gminne instytucje kultury, organizacje pozarządowe	gminy z terenu powiatu

5.5. Analiza spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi

W niniejszym rozdziale przedstawione są matryce przystawalności. Pokazują one zbieżność poszczególnych celów szczegółowych Strategii rozwoju powiatu mieleckiego na lata 2014-2020 z celami oraz priorytetami, zawartymi w obowiązujących dokumentach na poziomie wspólnotowym i krajowym.

Do dokumentów na poziomie wspólnotowym, wykazanych w pierwszej matrycy (ryc. 19) należą:

-Komunikat Komisji *EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* KOM(2010) 2020 oraz

- Inicjatywy Flagowe.

Do dokumentów na poziomie krajowym, pokazanych we wspomnianej matrycy należą:

-Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki,

- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego,

- Strategia rozwoju transportu,

- Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
- Strategia Sprawne państwo,
- Strategia rozwoju kapitału społecznego
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony Miasta Obszary wiejskie,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa.

Odrębną matrycę przystawalności wykonano dla zestawienia celów Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 z celami niniejszej strategii (ryc. 20).

W obu matrycach pokazano pełną spójność celów Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020 z celami i priorytetami dokumentów strategicznych na poziomie wspólnotowym, krajowym oraz z nową strategią rozwoju województwa podkarpackiego.

Każdy z celów szczegółowych niniejszej strategii i zaproponowane w ich ramach działania będą przyczyniać się do osiągania przynajmniej jednego z celów lub priorytetów obowiązujących strategii UE, polskich i jest w pełni zgodna ze strategią regionalną do roku 2020.

Rysunek 19 Matryca przystawalności: ukazanie spójności celów szczegółowych strategii rozwoju powiatu z celami i priorytetami dokumentów strategicznych na poziomie wspólnotowym i krajowym.

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Dokument / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
	1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
Dokumenty na poziomie wspólnotowym										
Strategia Europa 2020 – zwiększyć stopę zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat z obecnych 69% do co najmniej 75%			■		■			■		
Strategia Europa 2020 – osiągnąć poziom inwestycji w działalność badawczo-rozwojową równy 3% PKB,	■	■								
Strategia Europa 2020 – ograniczyć emisję dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%; zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w naszym									■	

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%;										
	ograniczyć liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększyć odsetek osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%										
	ograniczyć liczbę Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób										
Inicjatywy	Unia innowacji										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Dokument / Cele		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
Flagowe		■	■								
	Mobilna młodzież					■					
	Europejska agenda cyfrowa								■		
	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	■	■							■	
	Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia		■			■					■
	Europejski program walki z ubóstwem					■	■				
Dokumenty na poziomie krajowym											
Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015	Priorytet 1 Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki	■	■								
	Priorytet 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej				■	■					
	Priorytet 3. Wzrost		■	■		■					

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	zatrudnienia i podniesienie jego jakości		■	■		■					
	Priorytet 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa					■	■			■	
	Priorytet 5. Rozwój obszarów wiejskich			■						■	■
	Priorytet 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej				■	■	■		■		■
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	Cel szczegółowy 1 Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność"),				■	■	■	■	■		
	Cel szczegółowy 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałani			■	■	■	■	■	■	■	■

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	e marginalizacji obszarów problemowych („spójność")										
	Cel szczegółowy 3 Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność")										
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011 -2020	Cel operacyjny 1 Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji										
	Cel operacyjny 2 Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne										

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	Cel operacyjny 3 Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy		■			■	■				
	Cel operacyjny 4 Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego										■
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego	Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia		■	■		■					
	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych			■			■				
	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup						■				

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	zagrożonych wykluczeniem społecznym						■				
	Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej				■						
	Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli						■				■
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020"	Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	■	■								
	Cel 2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy	■	■			■					
	Cel 3: Wzrost									■	

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców										
	Cel 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki										
Strategia rozwoju transportu do 2020 r.	Cel Strategiczny1: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego										
	Cel Strategiczny 2: Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych										
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.	Cel 1 Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska										
	Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej										

Dokument	Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele	1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w Energię										
	Cel 3. Poprawa stanu środowiska										
Strategia Sprawne Państwo	Cel 1. Otwarty rząd										
	Cel 2. Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa										
	Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych										
	Cel 4. Dobre prawo										
	Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych										
	Cel 6. Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Dokument / Cele		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego									■	
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020	1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich			■							
	2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej				■	■	■				■
	3. Bezpieczeństwo żywnościowe			■							
	4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego			■							

Rysunek 20 Matryca przystawalności: ukazanie spójności celów szczegółowych strategii rozwoju powiatu z celami i priorytetami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
Cel 1 Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej	Priorytet 1.1. Przemysł Cel: Przemysł nowoczesnych technologii wzmacniający konkurencyjność regionalnej gospodarki	■	■								
	Priorytet 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe Cel: Rozwój konkurencyjnego szkolnictwa wyższego i sfery badawczo-rozwojowej jako kluczowych czynników stymulujących rozwój regionu		■								
	Priorytet 1.3. Turystyka Cel: Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej			■							■

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu										
	Priorytet 1.4. Rolnictwo Cel: Poprawa konkurencyjności sektora rolno – spożywczego										
	Priorytet 1.5. Instytucje otoczenia biznesu Cel: Rozwój przedsiębiorczości poprzez ofertę instytucji otoczenia biznesu										
Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz poprawa funkcjonalności społeczno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu	Priorytet 2.1. Edukacja Cel: Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości										
	Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu					■					■
	Priorytet 2.3. Społeczeństwo obywatelskie Cel: Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne						■				
	Priorytet 2.4. Włączenie społeczne Cel: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie						■				
	Priorytet 2.5. Zdrowie publiczne Cel: Zwiększenie				■						

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia										
	Priorytet 2.6. Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa										
Cel 3 Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu	Priorytet 3.1. Dostępność komunikacyjna Cel: Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności przestrzennej województwa ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowa jako ponadregionalnego ośrodka wzrostu										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	Priorytet 3.2. Dostępność technologii informacyjnych Cel: Rozbudowa wysokiej jakości sieci telekomunikacyjnej oraz zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych na terenie całego województwa										
	Priorytet 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa Cel: Wzmacnianie pozycji Rzeszowa w przestrzeni krajowej i europejskiej dynamizujące procesy rozwojowe w obrębie województwa										
	Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku										
	Priorytet 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu Cel: Wzmacnianie podstaw rozwojowych oraz dywersyfikacja funkcji biegunów wzrostu, w tym ośrodków subregionalnych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym										
Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem	Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa	negatywnych skutków Cel: Zabezpieczenie mieszkańców województwa podkarpackiego przed negatywnymi skutkami zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz wynikającymi z działalności człowieka										
	Priorytet 4.2. Ochrona środowiska Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa										
	Priorytet 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne										

Cele strategiczne / Cele szczegółowe / Cele / Priorytet		1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu			2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego			3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej		4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	
		1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej i komunalnej	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych
	wykorzystanie energii Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii										

6 Zarządzanie strategią i jej monitoring

Na potrzeby Strategii oraz realizacji poszczególnych działań, w nich opisanych wyodrębniono procedury związane ze strategią (w tym jej oceny, ewaluacji i monitoringu) oraz procedurę dokonywania zmian w strategii. Jako osobny podrozdział wyodrębniono zestaw wskaźników do monitorowania postępu osiągania celów strategicznych, szczegółowych oraz efektów działań.

6.1 Procedury monitoringu i ewaluacji strategii

6.1.1 Cel wprowadzenia procedury

Celem procedury monitorowania realizacji Strategii jest jej rzeczowa ocena pod względem:

1) adekwatności celów i działań do realnych potrzeb Powiatu Mieleckiego i podmiotów działających na jego terenie,

2) postępu rzeczowego wdrażania Strategii, w tym osiągania wskaźników,

3) osiągania celów strategicznych i szczegółowych Strategii.

6.1.2 Opis elementów procedury

1) Do 30 stycznia danego roku kalendarzowego Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu uruchamia proces monitoringu strategii, przesyła do pozostałych merytorycznych Wydziałów, Biur i Jednostek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Mielcu oraz Partnerów, realizujących Strategię, powiadomienie o terminie i zakresie raportu.

Minimalny zakres raportu obejmuje:

- Okres raportowania (poprzedni rok kalendarzowy)

- Podjęte/realizowane inicjatywy oraz projekty

- Wartości osiągniętych wskaźników, o których mowa w Strategii

- Plany i przewidywania co do działań, podejmowanych w danym roku

- Ryzyka, bariery i wyzwania realizacji Strategii

- Uzyskane doświadczenia w wyniku realizacji projektów

2) Na podstawie zebranych danych każdy z Wydziałów, Biur, Jednostek organizacyjnych oraz Partnerzy przygotowują raport cząstkowy, obejmujący działania, wpisujące się w realizację Strategii. Czas na przygotowanie raportu wynosi cztery tygodnie.

3) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w ciągu czterech tygodni dokonuje unifikacji raportów cząstkowych i przygotowuje raport z realizacji strategii. Raport jest przekazywany Staroście Mieleckiemu, celem zapoznania się z nim i jego akceptacji.

4) Po akceptacji Starosty Mieleckiego projekt raportu przekazywany jest Radzie Powiatu, celem zapoznania się z nim.

Raport jest upubliczniany za pomocą portalu Starostwa Powiatowego.

Proces kończy się wraz z opublikowaniem raportu oraz wyznaczeniem i rozesłaniem planowanej daty kolejnego raportu. Do wiadomości dołączana jest jego ostateczna wersja (odnośnik do ostatecznej wersji raportu).

6.2 Procedura zmian w Strategii

6.2.1 Cel wprowadzenia procedury

Celem procedury jest zaktualizowanie Strategii. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania powiatu, należy ją przeprowadzić na początku 2018 roku.

Propozycja aktualizacji strategii jak i inne dokumenty pomocnicze powinny być rejestrowane w wersji elektronicznej umożliwiającej ich wielokrotne użycie oraz wyszukiwanie. Istotne jest, aby wersja elektroniczna była wersjonowana, oraz aby były śledzone zmiany jak i istniała możliwość przyznawania praw dostępu do wspomnianego dokumentu.

6.2.2 Opis elementów procedury

1) Rada Powiatu podejmuje uchwałę o przystąpieniu do aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

2) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu wysyła do członków Komitetu Sterującego Strategią (KSS) drogą elektroniczną zawiadomienie o przystąpieniu do aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020. Członkowie KSS potwierdzają uczestnictwo w pracach nad aktualizacją Strategii w ciągu 7 dni od dnia powiadomienia. W przypadku odmowy któregoś z dotychczasowych członków KSS, Biuro Promocji i Informacji wysyła po uzgodnieniu nowych kandydatur zaproszenia do kolejnych osób, celem zaproszenia ich do prac w KSS. W przypadku odmowy nowych osób, KSS może obradować w ograniczonym składzie

3) Starostwo Powiatowe w Mielcu podejmuje decyzję, czy przygotowuje propozycję zmian w Strategii przez własnych pracowników, czy też zleca to podmiotowi zewnętrznemu. W przypadku wyboru pierwszego wariantu, Biuro Promocji i Informacji gromadzi propozycje zmian w Strategii od pozostałych Wydziałów i Biur Starostwa Powiatowego w Mielcu. W przypadku wyboru drugiego wariantu, procedury zamówień publicznych stosuje się odpowiednio. Propozycje zmian w Strategii powinny być zgromadzone w ciągu 60 dni roboczych od dnia wejścia w życie uchwały Rady Powiatu, o której mowa w pkt 1.

4) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu przygotowuje propozycję zmian w Strategii.

5) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu uruchamia proces planowania strategicznego poprzez przekazanie/przesłanie zaproszeń członkom Komitetu Sterującego Strategią (KSS) na spotkanie planistyczne wraz z agendą prac oraz a) aktualną wersją strategii, b) stanem jej realizacji (patrz raport, będący przedmiotem procedury, opisanej w podrozdziale 6.1.2), c) propozycjami zmian w Strategii.

6) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu wyznacza termin, miejsce oraz formę spotkania KSS zaakceptowany przez członków KSS. Zastosowanie mają tutaj kalendarze i dostępność poszczególnych uczestników spotkania. W zależności od potrzeb stosowane są oficjalne pisma oraz komunikacja elektroniczna.

7) Wynikiem spotkania planistycznego jest propozycja zaktualizowanej strategii zawierająca:

- opis aktualnej sytuacji Powiatu

- ewentualne propozycje zmiany celów strategicznych

- wskazanie kluczowych obszarów działania na najbliższe cztery lata, w tym rekomendacje co do głównych projektów strategicznych oraz kolejności ich realizacji;

- ewentualne rekomendacje co do zmian w systemie wskaźników Strategii

- ewentualne rekomendacje odnośnie do zmian zasad, terminów i zakresu monitoringu realizacji strategii.

Na zakończenie spotkania podejmowana jest decyzja czy będzie potrzebna kontynuacja spotkań. Jeśli taka potrzeba istnieje - uruchamiane jest działanie dotyczące uzgodnienia i organizacji kolejnego spotkania. Jeśli taka potrzeba nie istnieje - wyniki prac zostaną rozesłane do członków KSS. Preferowaną/docelową formą komunikacji jest komunikacja elektroniczna.

8) Dokument zaktualizowanej Strategii przekazywany jest do uczestników spotkania oraz pozostałych członków KSS, nieobecnych na danym spotkaniu. Propozycja strategii jak i inne dokumenty powinny być rejestrowane oraz zabezpieczane elektronicznie. Istotne jest, aby wersja elektroniczna była wersjonowana, oraz aby były śledzone zmiany.

9) Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu prosi drogą elektroniczną członków KSS, nieobecnych na spotkaniu o ewentualne wnoszenie uwag do propozycji aktualizacji Strategii. Akceptacja/ weryfikacja odbywa się w trybie obiegowym. Działanie to jest ograniczone czasem, wynoszącym dwa tygodnie. W przypadku braku odpowiedzi, postanowienie uznaje się za zaakceptowane przez członków KSS. Komentarze nanoszone są na wersjonowany dokument oryginalny.

10) Zaaprobowany przez KSS dokument podlega dyskusji w komisjach Rady Powiatu, zgodnie z obowiązującymi procedurami. Następnie, po wprowadzaniu korekt, zmian i zatwierdzeniu dokument podlega zatwierdzeniu przez Radę Powiatu.

11) Rada Powiatu uchwala w drodze uchwały nową wersję dokumentu.

12) Procedura kończy się wraz z opublikowaniem strategii na stronie internetowej Powiatu. Do wiadomości dołączana jest ostateczna wersja strategii (odnośnik do ostatecznej wersji strategii).

6.3 Wskaźniki osiągania celów Strategii

Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość wyjściowa (2013)	Wartość docelowa (2020)	Źródło danych
1.Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności oraz rozwój gospodarki powiatu	1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury sektora B+R oraz rozwoju gospodarki	Liczba przedsiębiorców działających w SSE	szt.	86	100	ARP SA
		Udział firm w sektorze przemysłu (sekcje B,C,D,E) w ogólnej liczbie firm	%	27	30	GUS
		Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (Polska = 100)		1,41	1,50	GUS
		Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	13,5	12,0	GUS
	1.2 Zwiększenie intensywności współpracy sektora B+R i gospodarki	Liczba projektów na rzecz rozwoju B+R w przedsiębiorstwach w tym, realizowanych wspólnie przez uczelnie wyższe oraz przedsiębiorstwa na terenie powiatu	szt.	32	50	MRR, Urząd Marszałkowski
		Liczba studentów, kształcących się na uczelniach wyższych na terenie powiatu	osoby	471	500	GUS
	1.3 Poprawa struktury rolnictwa na terenie powiatu	Przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego	ha	3,5	4	GUS
		Produkcja rolnicza z 1 ha użytków rolnych	zł	912	1000	GUS
		Powierzchnia ekologicznych gospodarstw rolnych	ha	2,95	10	GUS
2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego	2.1 Rozwój usług zdrowotnych na terenie powiatu	Lekarze na 10 tys. ludności (lekarze pracujący ogółem)	osoby	38,4	40,0	GUS
	2.2 Poprawa dostępności do dobrze rozwiniętych usług publicznych	Udział absolwentów szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących)	%	36,5	40	GUS
		Liczba osób, korzystających z imprez: kulturalnych, sportowych i edukacyjno-oświatowych, współfinansowanych przez władze powiatu	Osoby	15 300	17 000	Dane własne powiatu
	2.3 Zwiększenie efektywności działania organizacji pozarządowych oraz instytucji ekonomii społecznej	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tyś. mieszkańców	szt.	28	32	GUS
		odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy	%	8,3	7,9	GUS

Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość wyjściowa (2013)	Wartość docelowa (2020)	Źródło danych
		społecznej w ogóle				
3.Wzmocnienie dostępności transportowej i poprawa jakości infrastruktury publicznej	3.1 Wzmocnienie dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz powiatu	Długość utwardzonych dróg o ulepszonej nawierzchni dróg/ łączna długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej	%	97,9	100,0	GUS
		Długość utwardzonych dróg o ulepszonej nawierzchni / łączna długość dróg gminnych o nawierzchni twardej	%	92,7	95,0	GUS
		Długość eksploatowanych linii kolejowych zelektryfikowanych ogółem,	km	0	33,3	Dane PKP PLK
	3.2 Poprawa dostępności ludności powiatu do podstawowej infrastruktury publicznej I komunalnej	Udział % gospodarstw domowych skanalizowanych w ogólnej liczbie gospodarstw w powiecie	%	58,8	65	GUS
		Udział % gospodarstw domowych zwodociągowanych w ogólnej liczbie gospodarstw w powiecie	%	94,1	97	GUS
		udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu	%	92,65	100	GUS
		uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	osoby	6,95	8,00	GUS
4. Poprawa atrakcyjności środowiska kulturowego i naturalnego powiatu	4.1 Poprawa stanu zasobów środowiskowych i zmniejszanie zagrożeń naturalnych	Liczba miejsc noclegowych w obiektach innych niż hotelowe (w tym gospodarstw agroturystycznych)	szt.	149	200	GUS
		Natężenie zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu	(t/r)	341 214	339 000	GUS
		Natężenie zanieczyszczeń gazowych w powietrzu	(t/r)	479	460	GUS
	4.2 Poprawa efektywnego wykorzystania zasobów kulturowych	Liczba zabytków, objętych pracami konserwatorskimi i rewitalizacyjnymi	szt.	11	15	Dane Starostwa Powiatowego
		Liczba osób, uczestniczących w imprezach kulturalnych i dotyczących promocji dziedzictwa kulturalnego w powiecie (organizowanych przez Starostwo Powiatowe)	osoby	13 200	14 500	Dane Starostwa Powiatowego

7. Plan finansowy programu rozwoju pn. Stratega Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014 – 2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Zarząd Powiatu Mieleckiego opracowuje projekt budżetu na rok następny na podstawie materiałów opracowanych przez Skarbnika, łącznie z projektem wieloletniej prognozy finansowej Powiatu Mieleckiego. W ramach opracowanych projektów uchwał, plan finansowy na rok 2015 i 2016 przedstawia się następująco:

Obszar tematyczny I *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka*
Przedsięwzięcia w ramach wydatków majątkowych
- „Scalanie gruntów wsi Domacyny"
Rok 2015 – 574 056 zł,
* budżet państwa – 224 022 zł
* budżet UE – 350 034 zł

Obszar tematyczny II *Kapitał ludzki i społeczny*
Przedsięwzięcia w ramach wydatków bieżących:
- „Nowa jakość doskonalenia – wsparcie rozwoju szkół w powiecie mieleckim"
Rok 2015 – 519 923 zł * budżet UE
- „Uczenie się przez całe życie" Comenius
Rok 2015 – 7 500 zł * budżet UE
- „Program aktywizacji społeczne w powiecie mieleckim"
Rok 2015 – 358 000 zł * budżet UE
- "La Bella Vita - europejski standard naszych lokalnych hoteli wita"
Rok 2015 – 306 478 zł * budżet UE
- "Praktyka zawodowa receptą na sukces"
Rok 2015 - 180 500 zł, rok 2016 – 137 049 zł * budżet UE
- "Wiedza teoretyczna nie jest wszystkim - ucz się i pracuj na poziomie europejskim"
Rok 2015 – 112 611 zł, rok 2016 – 1 001 zł * budżet UE

Przedsięwzięcia w ramach wydatków majątkowych
- „Kompleksowe zagospodarowanie terenów obiektów sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Mielcu"
Rok 2015 – 713 433 zł
* budżet państwa – 235 433 zł
* budżet powiatu – 478 000 zł

Obszar tematyczny IV *Środowisko naturalne i kulturowe*
Przedsięwzięcia w ramach wydatków majątkowych
- „Termomodernizacja budynków Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mielcu, Brzozowie, Ustrzykach Dolnych oraz budynków Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 w Dębicy i Stalowej Woli"

Rok 2015 – 417 111 zł
* budżet powiatu
- „Budowa i modernizacja radiowej sieci łączności kierowania reagowaniem Starosty Powiatu, z integrowanej z systemem wczesnego ostrzegania i alarmowania ludności"

Rok 2015 – 2 729 300 zł
* budżet UE – 2 319 300 zł
* budżet powiatu – 410 000 zł

Zestawienie zbiorcze

Obszary tematyczne	Rok 2015	Rok 2016
Obszar tematyczny I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka		
- budżet państwa	224 022, 00	0,00
- budżet UE	350 034,00	0,00
Obszar tematyczny II Kapitał ludzki i społeczny		
- budżet państwa	235 433,00	0,00
- budżet UE	1 485 012,00	138 050,00
- budżet powiatu	478 000,00	0,00
Obszar tematyczny IV Środowisko naturalne i kulturowe		
- budżet UE	2 319 300,00	0,00
- budżet powiatu	827 111,00	0,00
Razem	**5 918 912,00**	**138 050,00**

PRZEWODNICZĄCY RADY
Henryk Niedbała